

Okulda Ayaküstü

Fikret İsmet Aktekin Anadolu Lisesi 3 Aylık Edebiyat ve Kültür Sanat Dergisi 2024/ Sayı 7-8

OKULDA ŞİDDET VE YÜKSELEN ÖFKE KARŞISINDA “SEVGİ YAKLAŞIMI”

Kültürel Yayılım Tehlikesi

Özgüven

Dünya Dillerinde Türkçe

MESLEK SEÇİMİMİ ETKİLEYENLER

iyi

Tatiller

Editörden

Baharın ve yazın türlü güzelliklerle etrafımızı sardığı şu zamanlarda iyiliğe, güzelliğe, hakka, hakikate dair bir hoş sada ile bir nebze olsun katkı sunabilmek adına dergimizin 6. Sayısını çıkarıyoruz. Yazmanın aslında yazılmak olduğunu bilerek her birimiz kalbimizdeki ve zihnimizdekilerle satır satır bu sayfalara yazıyoruz. Yazmaktan, yazılmaktan, okuyup okunmaktan gayemiz iyilik namına tarafımızı belli ederek dünyanın neresinde iyiliğe muhtaç birileri varsa en azından sizin derdinizle dertlenip sizin için söyleyip yazıyoruz diyebilmektir. Dergimizin vücuda gelmesi için katkı veren bütün herkese hürmet ve muhabbetle...

ŞUA YB ALICI

İÇİNDEKİLER

01 EDITÖRDEN

04 OKULDA ŞİDDET VE YÜKSELEN ÖFKE KARŞISINDA "SEVGİ YAKLAŞIMI"

06 BİR YUDUM HAYAT

08 OKULSUZ EĞİTİM

11 EĞİTİM VE MESLEKİ EĞİTİM

12 MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ PROGRAMI

14 ÖZGÜVEN

15 KÜLTÜREL YAYILIM TEHLİKESİ

16 GELECEĞİMİZ ROBOTLAR MI?

17 ÇEKİM ALANI

18 BOĞA, KRAL VE TANRI

19 BADMİNTON NEDİR?

20 KADIN VE ERKEK ARKADAŞ OLABİLİR Mİ?

21 KADININ GÜCÜ

22 KİRLİLİK

04 OKULDA ŞİDDET VE YÜKSELEN ÖFKE KARŞISINDA "SEVGİ YAKLAŞIMI"

06 BİR YUDUM HAYAT

08 OKULSUZ EĞİTİM

16 GELECEĞİMİZ ROBOTLAR MI?

22 KİRLİLİK

26 FUAT SEZGİN KİMDİR?

36 BİLİM FUARI

24 KOKLUYORUZ...

25 HAYAT İŞTE

26 FUAT SEZGİN KİMDİR?

28 MESLEK SEÇİMİMİ ETKİLEYENLER

30 ÇOCUKTU

31 O

32 DÜNYA DİLLERİNDE TÜRKÇE

33 VATANIM

34 AVRUPA'DAN MEKTUP VAR: FFİAAL'DE ETWINNING

35 SEN DEĞİL MİSİN

36 BİLİM FUARI

37 SON VEDA

38 SİNEMA

40 KAR

41 GEÇMİŞİM

42 BULMACA

Okulda Ayaküstü
(Edebiyat ve Kültür Sanat Dergisi)

Fikret İsmet Aktekin Anadolu Lisesi
Adına Sahibi
Cemil Kurt

Genel Yayın Yönetmeni
Bedri Kömürcü

Editör
Şuayb Alıcı

Yayın Kurulu
Selin OĞAN
Ervanur Efe
Azranur Akçam
Erkan Tiryaki

Konsept Tasarım
İlkerTandoğan

Yönetim Yeri
Devlet Mah. Vatan Cad. NO:85 54100
FERİZLİ/SAKARYA

<https://fikretismetaktekinal.meb.k12.tr/tema/index.php>
964392@meb.k12.tr • Tel: (0 264) 781 16 60

Baskı ve Cilt
TMD TEKNİK METALURJİ MAKİNA
İNŞAAT BİLGİSAYAR SAN. TIC. LTD. ŞTİ.
İvedik Organize 1458. Sok. No:24
Ostim/ANKARA
• Tel: (0 312) 395 66 09

Baskı Yeri
Ankara, Haziran 2024

Yayın Türü
3 Aylık Yerel Süreli Yayın

ISSN: 2822-2814
2024 / Sayı 7-8
Ocak-Şubat-Mart
Nisan-Mayıs-Haziran

Okulda Ayaküstü Dergisi'nin bütün yayın hakkı,
Fikret İsmet Aktekin Anadolu Lisesi'ne aittir.
Dergide yer alan yazıların sorumluluğu yazarlarına
aittir. Yazı ve fotoğraflar kaynak gösterilerek
kullanılabilir.

Okulda **Ayaküstü**

Okulda Şiddet ve Yükselen Öfke Karşısında “Sevgi Yaklaşımı”

Spor, sağlık, siyaset gibi farklı birçok alanda kendini gösteren şiddet durumları (son yıllarda sıkça karşılaşılan aile içi ve kadına yönelik yaşanan şiddet olgusu) toplumsal bir problem haline gelerek okullara kadar uzanmış ve kendinden söz ettirir hale gelmiştir. Oysaki eğitim yuvaları olan okullarımız, bireylerin toplumsal gelenek ve beklentilere uygun davranış kalıplarına sahip olmalarını sağlama konusundaki yegâne kurumlardır.

Artarak devam eden okulda şiddet durumu; değerli eğitimcileri, öğrencileri ve eğitim süreçlerini ciddi bir şekilde tehdit eder hale gelmektedir. Her geçen gün yenisi yaşanmakta ve giderek çeşitlenen vakalar ile şiddetin boyutu endişe verici olmaktadır.

Eğitim kurumlarında yaşanan şiddet olayları, öğrenci ve öğretmenlerin fiziksel, duygusal ve psikolojik sağlığını olumsuz etkileyen boyutlara varmakta ve hatta İstanbul’da lise düzeyinde bir okulda yaşanan elim hadise neticesinde olduğu gibi en temel insanlık hak ve hürriyeti olan yaşam hakkını tehdit ederek ortadan kaldırır hale dönüşmektedir. Yaşanan şiddet olayları fiziksel saldırılardan sözel tacize, zorbalıktan dijital zorbalığa kadar geniş bir çeşitlilikte görülebilmektedir.

Söz konusu bu şiddetin kaynaklarını genel anlamda; öfke yönetimi, öz güven eksikliği, ruhsal problemler gibi bireysel sebepler; aile içi şiddet, sosyal izolasyon, sosyal medya etkisi gibi sosyal etmenler ile disiplin politikaları, öğretmen

öğrenci ilişkisi ve okullardaki güvenlik eksikliği gibi okul içi etmenler olarak sayabiliriz.

Eğitimcilere yönelik giderek yaygınlaşan şiddet ve öğrencilerin birbirlerine yönelik akran zorbalığı şeklinde kendini gösteren “okulda şiddet” durumuna çare olarak öngörülen; cezaların artırılması, öğretmenlere birtakım hukuki ek koruma tedbirleri getirilmesi gibi yöntemlerin kalıcılıktan uzak, meselenin temellerine inilmesini göz ardı eder mahiyette ve yetersiz kalmaya mahkûm olduğunu söyleyebiliriz. Hakeza yargılama süreçlerinde yaşanan birtakım yapısal sorunlar, ceza ve infaz sistemi bütünlüğü ile dengesi haricinde farklı birtakım gereksinimlerle yasalaşan ceza infaz rejimindeki değişiklikleri ve bu değişikliklerin toplumda oluşturduğu cezasızlık algısı, “Suç işleyip elini kolunu sallayarak çıktı.” izlenimi ve adalet duygusuna azalan güvenin toplum ve okullar üzerindeki etkileri de cabası.

Elbette bu sorunlar karşısında pek çok akademik ve sistematik yaklaşım ile çözüm önerileri ortaya konularak teoriden pratiğe her aşamanın tartışılması mümkün ve gerekli ise de; meselenin özü mahiyetinde bir noktayı vurgulamanın pratik fayda sağlayacağı ve zihinlere pozitif etkide bulunacağını düşünmekteyim.

Birey olabilme yolunda en temel eğitim aile içerisinde başlamakla birlikte okul hayatı ve öğretim sürecinin çocuk yaşta ve gençlik çağında oluşan karakter yapısına, insanın özüne dokunabilmek için bir fırsat olduğu yadsınamaz. Toplumsal ahlakın en temel yükselme fırsatıdır aynı zamana eğitim süreci. Ve bu süreçte etkili yöntem olarak sevgi yaklaşımı; şiddet ve yükselen toplumsal öfkenin çözümünde etkili bir yol olabilir. Sevgi, empati, anlayış ve saygı gibi değerler üzerine kurulu bir yaşam biçimi, şiddeti azaltmak ve insanların birbirine destek olduğu bir toplum yaratmak için güçlü bir araçtır. Biraz önce zikrettiğimiz şiddet ve öfkenin farklı türdeki kaynaklarının en temelinde yatan sorundur aslında sevgi ve sevilme eksikliği.

Suçun nedenleri ve suçlunun davranış nedenlerini inceleyen suç bilimi olarak tanımlayabileceğimiz kriminolojinin yakından ilgilendiği

bir meseledir aslında bu. Adliye koridorları ve mahkeme salonlarını meşgul eden pek çok vakanın temelinde de yatan unsurdur sevgi eksikliği. Kasten öldürme, yaralama, hakaret, tehdit, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerle ilgili suçlar kapsamındaki yargılamalar, boşanma davaları, haksız fiil sebepli tazminat davaları, miras hukuku kaynaklı uyuşmazlıklar ve pek çok yargısal süreçte gözlemlenebilen bir olgudur aslında bu.

**“Maharet güzeli görebilmektir,
Sevmenin sırrına erebilmektir.
Cihan, alem herkes bilsin ki şunu
En büyük ibadet sevebilmektir.”**

Sözün özünü çağlar öncesinden söylemiş Yunus Emre. Günümüzde yaşanan bireysel ve toplumsal problemin temellerine ışık tutmuş. Pek çok bireysel psikolojik rahatsızlıkların ve ruhsal sorunların temelinde yatan sebeptir sevgisizlik, sevmeyi bilememek. Sevgi eksikliği hem bireysel hem de toplumsal düzeyde ciddi sonuçlar doğurur. Duygusal, psikolojik ve fiziksel sağlık sorunları, davranışsal problemler ve zayıflamış sosyal bağlar, sevgi eksikliğinin başlıca etkileridir. Sevgiyle bezenmiş ilişkiler kurmak, bu olumsuz etkilerin önlenmesinde ve daha sağlıklı, mutlu birey ve toplum olma yolunda olmazsa olmazdır. Daha ilköğretim düzeyinde adeta vücudun biyolojik bir ihtiyacı olan temel enzimlerin, vitaminlerin, mineralerin veya yaşamsal maddelerin eksikliği veya erken fark edilen bir sağlık problemi gibi erken teşhis edilecek sevgi eksikliği ve buna yönelik alınacak psikososyal önlemler beraberinde başarıyı getirecektir.

İşte eğitim ve öğretim çağlarının belirli aşamalarında, kritik müdahalelerle uygulanacak sevgi yaklaşımı ile bireylerin önce kendi öz benliğine duyduğu sevgi sonra ailesine, öğretmenine, arkadaşına, okuluna, işine, eşine, içinde bulunduğu topluma, doğaya, hayvana hülasa varolmuş her şeye ve neticesinde var edene uzanan bir sevgi ve tekâmül yolculuğu neticesinde sağlıklı bireyler yetiştirilebilecek ve temiz toplum ideali yaklaşılacaktır.

Bir Yudum Hayat

Cahit Sıtkı Tarancı 2 Ekim 1910 tarihinde Diyarbakır'da Pirinçizadeler ailesinde doğar. Babası Bekir Sıtkı Efendi, annesi Arife Hanımdır. Cahit Sıtkı'nın çocukluğu Diyarbakır'da geçer. Doğduğu havuzlu güzel konakta ilk çocukluk çağını geçiren Cahit Sıtkı, ilkokulu Diyarbakır'da Numune-i Terakki mektebinde okur. Öğrenime önem veren köklü ve zengin aile, oğulları Cahit Sıtkı'yı İstanbul'a gönderir. Henüz gençliğinin tadına varamamıştır, İstanbul sadece merakla gözlemlenecek bir şehirdir Cahit Sıtkı için.

Cahit Sıtkı TARANCI (1910-1956)

*Korku, bir kokudur ki karışmış bu havaya,
Ve sükût bir çığ gibi büyüyen düşüncedir.*

*Gülen, ağlayan başlar düştü aynı torbaya,
Gece bir sebep değil belki bir neticedir.*

Cahit Sıtkı 1928 yılında Galatasaray Lisesi'nin sınavlarına girer, kazanır. Bu okul onun için hayatının dönüm noktası olur. Cahit Sıtkı bu okulda hayatı boyunca sürecektir derin arkadaşlıklara sahip olacaktır. İlk gençlik yıllarının tüm heyecanları, hüznüleri, aşkları bu okulda şekillenecektir. Bu lisede Ziya Osman Saba ile arkadaş olur ve bu arkadaşlık ömrünün sonuna kadar devam eder.

Ailesine gönderdiği bir mektupta şiir yazmaya başladığını, şair olma düşüncesini anlatır: "Benim çizilmiş bir amacım vardır. Ben her şeyden evvel yaşamış olduğuma delil olmak için bir eser meydana getireceğim. Namımı, memleketimizi ve namımı yükselteceğim. Gelecek nesiller Pirinçizade ailesini bilecek ve bu ismi hürmet ve takdirle anacaktır".

Bu amaç için sürekli çalışır, okumak artık yaşam felsefesi haline gelmiştir. Yazları Diyarbakır İl Kitaplığı'na giderek dergi ve gazete okumaya devam eder.

Cahit Sıtkı Tarancı, 1930 yılında Galatasaray Lisesi'nden mezun olmuştur artık. Babasının tavsiyesi ve isteği üzerine Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne kaydına yaptırır. Bu dönemde şiire olan ilgisi daha çok artmıştır. Artık onu sadece yazmak tatmin etmemektedir. Yazdıklarını insanlarla paylaşmak, adını duyurmak çabası içine girmiştir. Şiirlerini Peyami Safa'ya gönderir, o da şiirleri tanıtan üç makale yayınlar. Bu yazılar şairin tanınmasında etkili olur. Cahit Sıtkı kendini tamamen şiire vermiştir. Dört yıl geçmesine rağmen okulu bitirememiş ve bitirmeye de gönlü olmadığı açıkça anlaşılmıştır. Mülkiye Mektebi'ndeki eğitimini tamamlamaya İstanbul Yüksek Ticaret Okuluna geçer. Bu dönemde Sümerbank'ta memur olarak çalışır ve öyküler yazmaya devam eder. 1938 yılında gittiği Paris'te siyasal bilgiler öğrenimini sürdürürken öte yanda Paris Radyosunda Türkçe yayınlar spikeri olarak çalışır.

1940 yılında dünyayı sarmakta olan dehşetli günler başlamıştır. II. Dünya Savaşı çıkıp Paris Almanlarca işgal edilince hayal gibi günler sona ermiştir. Uçak uğultuları arasında bile

İnsanca sesleri bulmuş şiirler' yazar Cahit Sıtkı. 13 Haziran'da bisikletle bombardıman altındaki Paris'i terk etmek zorunda kalır. Korkulu ve tedirgin bir yolculuktan sonra ülkesine döner.

Askerliğini 1943'te bitiren Cahit Sıtkı, bir süre İstanbul'da ticaretle uğraşan babasının yanında çalışır 1944'te Ankara'ya giderek Anadolu Ajansı'nda çevirmen olarak göreve başlar. Çalışma bakanlığında çalışırken Cavidan TINAZ'la tanışır. Temmuz 1951 Çarşamba günü Ankara'da evlenir. Evlilikten sonra şiirleri artık daha iyimser daha hayat doludur, 40 yaşına kadar sürdürdüğü başına buyruk yaşam sona ermiştir. Mutlu ve huzurlu günler kısa zaman içinde sona erecektir. 1954'te ağır bir felç geçiren Cahit Sıtkı Tarancı konuşma yetisini yitirir ve tedavi için götürüldüğü Viyana'da ölür.

Ve ölüm... Cahit Sıtkı ölümden nefret etmektedir. Bir mektubunda şunları yazar: "**Ölümü düşündüğüm zaman zıvanadan çıkıyorum. Ölümsüz bir hayat yok mu acaba? Sonu olmayan bir şey, ne kadar güzel olurdu.**" Cahit Sıtkı, tüm olumsuzluklara rağmen idealleri uğrunda yaşamış, çalışarak, okuyarak önce kendine sonra ailesine verdiği sözü tutmuş, büyük bir şair olmuştur. İdealini gerçekleştirmiş ve ölümsüzlüğü yakalamıştır.

Kendine özgü, duygulu, biçime önem veren yapıtlarıyla çağdaş Türk şiirinin öncüleri arasında yer alan Cahit Sıtkı Tarancı'nın yalnızlık ve ölüm konularını işlediği şiirlerinde hem yaşam sevinci, hem de yoğun bir karamsarlık vardır. Döneminin en çok okunan ve sevilen şairlerinden olan Cahit Sıtkı Tarancı Türkçenin olanaklarını çok iyi değerlendirmiştir. Akıcı ve yapmacıktan uzak bir dili vardır. Yapıtlarında yalın konuşma dilini kullanmıştır. Şiirlerinde ölüm, aşk, yalnızlık, uzak ülkelere, geçmiş zamana duyulan özlem gibi temaları işlemiştir.

"... Yani hep kendim, kavgam, öfkem, davam, her şeyim kendimdir. Kendi kendimle kozumu paylaşıyorum."

OKULSUZ EĞİTİM

Yıllardır süre gelen bir sistemin içerisine doğduk her birimiz. İlkokula başladık ve şimdi lise sıralarında oturuyoruz. Yıllardır dirsek çürüttük ve henüz yolumuz sonlanmış değil. Ama geriye dönüp baktığımızda ne görüyoruz? Ciddi anlamda kendimize kattığımız, bizi geliştirebilecek ne öğrendik okuldan? Ya da okuduğumuz bunca yıl geleceğimize garanti olabiliyor mu? İşte tüm bu sorunlar okulun bize vaat ettiğini vermemesiyle başlıyor.

İnsanların cehaletine son verebileceğini, onları eğitebileceğini, kendisine ve topluma fayda sağlayan bir birey yapabileceğini söylerken sonuçlar hiç de öyle değil. Bir şeyler yanlış gidiyor ki öğrenciler kendilerine hiçbir şey katmadan okul hayatını tamamlıyorlar. Hatta kendilerinde bulunan farklı yetenekleri keşfetmeden, kendilerini bulamadan bunca yıl geçiyor. Hatta sahip oldukları vasıflardan, erdemden, ahlaktan soyutlanır duruma gelebiliyorlar. Çünkü sistem insanların düşünsel, fiziksel, ahlaki, ruhsal farklılıklarını ve ilgi ile yeteneklerini göz ardı ederek tek tip birey yetiştirmeyi amaçlamış. Hal böyleyken toplumdaki okumuş insanların da başarı sağlaması bir hayli zor. Kişi küçüklükten bu yana fayda sağlamayan bir sistemin içerisinde yetiştiği için sonrasında temelleri sağlamlaştırmak da hayli zor oluyor. Sonucunu türlü meslek gruplarında işinin ehli olmayan, severek yapmayan, hatta o mesleği icraa ederek topluma zarar veren insanlarda görebiliyoruz. Doğru eğitimi almak işte bu kadar önemlidir. Fakat toplumda yaygın görüşler arasında okul okumak oldukça büyük

bir öneme sahip, herkesin ağzında dolanan "iyi yerlere gelmek" sözünü görüyoruz. Bizim bu adaletsiz eşitliğe katlanmamızın tek sebebi diploma sahibi olmak zorunda oluşumuz. İyi bir üniversiteden alınmış diploma, iyi bir meslek, iyi bir maaş... Otorite bizi ancak bunlara sahip olduğumuzda insandan sayıyor. Hayatın karşımıza çıkardığı zorlukların hepsine kalkan olarak sertifikalarımızı, diplomalarımızı kaldırabileceğimiz kadar hayal gücüyle işleyen bir dünyada yaşıyor olsaydık eğer, maruz kaldığımız zorunlu ve zorlayıcı eğitime razı olabilirdik. Eğitimciler eğitimi belgeyle paketleyip sunmak konusunda üstelediği için okullulararak eğitimde, adalette bir ilerleme kaydedilemeyecektir.

Tüm bunlardan sonra bir fikir doğuyor. Okulsuz eğitim.

Kulağa ilk başta oldukça imkansız ve kabul edilemez bir düşünce gibi geliyor. Sebebi eğitim ve okulun ayrılmaz bir ikili olduğu algısı ve birbirinden bağımsız var olamayacak gibi bir düşünce oluşmasıdır. Ancak eğitim hiçbir zaman okulla sınırla kalmadı,

kalmamalıdır da. Okul dışında büyük bir dünya ve büyük bir bilgi kaynağı var. Bunlardan yararlanmadan bireyin gelişmesinden, iyi bir eğitimden söz etmek de mümkün olamıyor..

Okul bizi sınırlandırıyor, hayatı nasıl yaşayacağımızı öğretmiyor. Hayatımızda hiçbir zaman ihtiyacımız olmayacak derslerle müfredat hazırlanıyor ve onları öğretmiyor bile. Edindiğimiz bilgilerin pek çoğunun kaynağı okulun dışıdır. Öğrenciler öğrendiklerinin önemli bir bölümünü öğretmenin yardımı olmadan, öğretmenlere karşın kendi kendilerine öğrenirler. En iyi nasıl yaşanacağını insanlar okul dışında öğrenirler. Hepimiz bir öğretmenin kılavuzluğu olmadan konuşmayı, düşünmeyi, politika yapmayı ve çalışmayı öğreniriz. Bir öğretmenin sürekli gözetiminde olan çocuklar bile bu kuralın ayrıcalıklısı değildirler. Toplumun farklı hayatlar yaşayan çocukları, öğretmenlerin kendi çocukları dahil, edindikleri bilgilerin çoğunu kendileri için tasarlanmış «eğitim» sürecinin dışında edinmişlerdir.

Okulsuz Toplum kitabının yazarı İvan Illich kitabının bir yerinde şundan bahsediyor; "1965'te Puerto Ricolularla iletişim kurabilmek için New York bölgesindeki öğretmen ve kamu emekçilerinden oluşma yüzlerce kişiye İspanyolca öğretmek gerekmiş, öğretmen ihtiyacı artmıştı. Arkadaşım Gerry Morris, İspanyolca yayın yapan bir radyo istasyonundan Harlem bölgesinde anadili İspanyolca olan kişilere ihtiyaç duyulduğu yolunda bir duyuruda bulunmuştu. Ertesi sabah büro önünde sayısı iki yüze yakın gencin bulunduğu görüldü

ve bunlar arasından (çoğunluğu okuldan atılmış) yaklaşık elli kadari seçilmişti. İşe alınanlar, ABD Yabancılar Hizmet Enstitüsü gözetiminde, üniversite mezunu dilbilimciler tarafından kullanılmak amacıyla hazırlanmış İspanyolca el kitaplarıyla eğitim aldılar ve bir hafta içinde kendi kendilerinin öğretmenleri oldular. Anılan gençlerden her biri, öğrenmek isteyen dört New Yorkluya İspanyolca öğretecekti. Bu çalışma altı ay içinde sonlandı. Değindiğimiz bölgeden sorumlu Kardinal Spellman yüz yirmi yedi bölgenin her birinde üç üyenin İspanyolca iletişim kurabildiğini açıkladı. Okul programlarının hiçbiri bu sonuca ulaşamaz." Altı ayda İspanyolca öğrenmek bir yana 12 yılda okulların hala İngilizce öğretmediğine dikkat çekmek isterim. Yazar, ayrıca şöyle ekliyor; "ABD'de, yüksek düzeyde akıcı ve ikinci bir Batı Avrupa dili öğrenmenin maliyeti dört yüz ile altı yüz dolar arasında değişiyor. Ortadoğu dillerinden birini öğrenmek için gereken eğitim süresi Avrupa dillerini öğrenmek için gerekenin iki katıdır. Bu, New York'ta on iki yıllık bir süreyi gerektiren ve maliyeti neredeyse on beş bin doları bulan okullulaşmayla pek az kıyaslanabilir."

Okullarda verilen öğrenimin yüzeyselliğini ise; "Güzel sanatlar ve el hüneri gerektiren uğraşları olan pek çok öğretmen, rastgele bir zanaat ustasına oranla az becerikli, az yaratıcı ve daha az iletişim kurabiliyor. Görevi yüksek okulda İspanyolca ya da Fransızca öğretmek olan pek çok öğretmen, öğrettikleri dili, yarım dönemlik yoğun bir yinelemeye yaslanan öğretimden geçmiş öğrencilerin konuşabildiği ölçüde kursuz konuşmıyor. Angel Quintero'nun Puerto Rico'da yaptığı araştırmalar; gençlerin pek çoğunun, özendirildiklerinde ve gereken izlenmelere uygun çalışılıp, gereken araçlarla iletişim kurmaları gerçekleştirildiğinde bitkilere, yıldızlara ve uzayın bilimsel buluntularının ve bir motor ya da bir radyo işlevinin nasıl ve neden bulunduğuyla ilişkin eğitim veren pek çok öğretmenlerden daha verimli oldukları görülmüştür." diyerek gözler önüne seriyor.

Ayrıca Amerika, Kanada ve Norveç gibi bazı ülkelerde okulsuzluk modeli kullanılıyor. Daha çok evde eğitim şeklinde görülen bu modelin özellikleri şu şekilde;

- Okulsuz eğitimde belirli bir müfredat yok.
- Öğrenci eğitim-öğretim hedeflerini kendisi belirliyor.

-Öğretmen yok, aileler ve yardım alınan eğitimciler çocuğa öğrenimi boyunca yol gösteriyor.

-Çocuk bilgiye kendisi ulaşıyor ve tecrübe ederek öğreniyor.

-Okullarda öğretim bir takım kitaplar ve materyallerle yapılırken, okulsuz eğitimde; öğrenmek istedikleri konuda bilgili kimselerle görüşme ve çalışma, geziler, internet, kitaplar, filmler, belgeseller, müzeler ve yaşantı ile öğrenmeyi sağlayacak her türlü kaynak kullanılabilir.

-Okulsuz eğitim esnek ve doğaçlama olarak gelişiyor.

-Çocuğun değişen ihtiyaçları ve ilgilerine göre geliştirilebilir.

Kısacası her yönden faydalı ve gelişmiş insan olmanın yolu gerçek eğitimden geçiyor, ilerlemek için kalıplaşmış ve yararsız yargıları kenara koyup gerçekçi düşünmenin zamanı sizce de gelmedi mi?

Eğitim ve Mesleki Eğitim: Türkiye'nin Geleceğine Yönelik Stratejik Bir Yaklaşım

Giriş

Eğitim, bireylerin yaşamları boyunca bilinçli olarak istenen değişimleri gerçekleştirme sürecidir. Eğitim, kişilerin ilgi ve meraklarını uyararak yeteneklerini geliştirmeyi ve bu gelişimi davranış değişikliğiyle yönlendirmeyi hedefler. Bu bağlamda, eğitim bir toplumun bireylerine kişiliklerini geliştirme ve topluma aktif katılım sağlama fırsatı sunar.

Eğitim Sisteminin Önemi

Eğitim sistemi, bireylerin yetişmesi ve vasıflı iş gücüne dönüşmesi açısından kritik öneme sahiptir. Eğitim, bir ülkenin toplumsal huzur ve mutluluğunu sağlayan temel unsurlardan biridir. Gelişmiş ülkelerde, eğitim sistemi genellikle genel ortaöğretim ve mesleki ortaöğretim olarak ikiye ayrılır ve mesleki ortaöğretime ağırlık verilir. Bu yapı, kalifiye ara eleman ihtiyacını üniversite lisans programları yerine meslek liseleri ve meslek yüksekokulları aracılığıyla karşılamayı hedefler. Türkiye'nin de bu doğrultuda bir dönüşüme ihtiyacı vardır.

Mesleki Eğitimin Rolü

Mesleki eğitim, okulöncesi dönemden lisansüstü eğitimin sonuna kadar süren ve bireyin yaşamı boyunca devam eden bir süreçtir. Türkiye'nin, mesleki eğitimin önemini kavrayarak bu alanda algı değişikliğine gitmesi gerekmektedir. Mesleki eğitimin kalitesinin düşük olması ve ara eleman yetiştirmedeki yetersizlikler, velilerin çocuklarını bu alana yönlendirmelerinin önünde bir engel teşkil etmektedir. Aileler, çocuklarını daha prestijli gördükleri üniversite eğitimine yönlendirme eğilimindedirler. Bu durum, mesleki eğitimin cazibesini artırmak için çok yönlü çalışmaların yapılmasını gerekli kılmaktadır.

Toplumsal Algı ve Mesleki Eğitimin Önemi

Toplumun meslek liselerine olan bakış açısının

değiştirilmesi, mesleki eğitimin yeniden değer kazanması açısından kritik bir adımdır. Özel sektörün desteği ve meslek liselerinden mezun olanlara iş garantisi sunulması, bu okulların cazibesini artırabilir. Koç Grubu'nun "Meslek Lisesi, Memleket Meselesi" sloganıyla yaptığı gibi, benzer kampanyalarla meslek liselerinin önemi vurgulanmalıdır.

Ekonomik ve Sosyal Gelişim

Eğitim sistemi, bir ülkenin ekonomik ve sosyal gelişiminde hayati bir role sahiptir. Özellikle mesleki eğitim, rekabet gücünün artırılması açısından büyük önem taşır. Çocukların ve gençlerin yeteneklerine göre mesleklere yönlendirilmesi, bu sürecin başarısı için şarttır. Türkiye'nin ortaöğretim düzeyinde mesleki yönlendirme ve eğitim konusunda köklü değişimlere ihtiyacı vardır.

Sonuç

Sonuç olarak, mesleki eğitim, bir ülkenin geleceğini şekillendiren kritik bir süreçtir. Mesleki ve teknik okullarda verilen eğitimin temel amacı, gençlerin milli, ahlaki, insani ve kültürel değerleri benimseyen bireyler olarak yetişmelerini sağlamaktır. 2023 vizyonuna uygun becerilerle donanmış, özgüveni yüksek, girişimcilik ruhunu benimsemiş ve ulusal ile uluslararası iş piyasalarının aradığı niteliklere sahip bireyler yetiştirmek, Türkiye'nin öncelikli hedeflerinden biri olmalıdır. Ahilik değerleriyle meslek ahlakını ve iş sağlığı ile güvenliği kültürünü meslek yaşamının en önemli prensibi haline getirmiş bireyler yetiştirmek, bu sürecin en önemli unsurlarındandır.

Bu düzenlemelerle birlikte, Türkiye'nin eğitim ve mesleki eğitim sistemi, bireylerin yeteneklerini en üst düzeyde kullanmalarına olanak tanıyacak ve ülkenin ekonomik ve sosyal gelişimine katkı sağlayacaktır.

Mesleki Eğitim Merkezi Programı

2021 yılı itibariyle Mesleki Eğitim Merkezi Programı Meslek Liseleri eğitim programlarına entegre edilerek, öğrencilerin mesleki eğitimlerini işletme ağırlıklı olacak şekilde almalarına olanak sağlıyor. Mesleki Eğitim Merkezi Programı eski adı Çıracılık Eğitim Merkezi olan Mesleki Eğitim Merkezlerinde uygulanmaktayken 2019 yılında çıracılık eğitim merkezlerine Meslek Lisesi Diploması verme hakkı tanındı, yapılan değişiklikle diploma fark dersleri olan Matematik ve Edebiyat derslerini de alarak öğrenciler lise mezunu olmaya başladılar. Daha öncesinde çıracılık okuluna giden öğrencilere 11. Sınıfın sonunda kalfalık, 12. Sınıfın sonunda ise ustalık belgesi verilebiliyordu. Lise mezunu olabilmeleri için açık lise kayıtlarını yaptırıp kredili sistemden mezun olmaları gerekiyordu. Yapılan düzenleme çıracıkların okula gittikleri 4 yıl içerisinde lise mezunu olabilmelerini de sağladı.

2021 yılına gelindiğinde ise meslek liseleri bünyesine eklenen mesleki eğitim merkezi programı ile meslek liselerine kalfalık ve ustalık belgesi verme hakkı tanınmış oldu. Bu düzenleme ile 8. Sınıfı bitiren 14 yaşında bir öğrenci dilerse Anadolu Meslek Programını dilerse de Mesleki Eğitim Merkezi Programını seçerek mesleki eğitimini 4 yılda tamamlayabilir. Peki nedir ikisi arasındaki fark;

Anadolu Meslek Programına kaydolun öğrenciler 9, 10, 11'inci sınıf boyunca okula gelerek okul bünyesinde teorik meslek dersleri, uygulamalı meslek dersleri ve kültür derslerini görmekte, 12'nci sınıfta ise haftada 3 gün (24 saat) alanına uygun işletmede beceri eğitimi almakta, kalan 2 gün de okula gelerek eğitimlerini tamamlamaktadırlar. 12 sınıf boyunca işletme tarafından öğrencilere asgari ücretin yüzde otuz kadar maaş ödemesi yapılmaktadır. Anadolu meslek lisesi öğrencileri süreç sonunda tüm derslerden başarılı olursalar meslek lisesi diploması ve iş yeri açma belgesi almaktadırlar. İş yeri açma belgesi 3308 sayılı mesleki eğitim

kanunda yer alan ustalık belgesine tanınan tüm hakları karşılamaktadır. Kısacası ustalık belgesi yerine geçmektedir. Mesleki Eğitim Merkezi Programına kaydolun öğrenciler ise 9, 10, 11 ve 12'inci sınıf boyunca haftada 4 gün (32 saat) işletmelerde beceri eğitimi almakta 1 gün okula gelerek teorik meslek dersleri ve kültür derslerini görmekteyiz. 9,10 ve 11'inci sınıf öğrencileri çıracık olarak geçmektedir. Bu süreçte asgari ücretin yüzde otuz kadar maaş almaktadırlar. 11'inci sınıfın sonunda tüm derslerden başarılı olan ve kalfalık beceri sınavını başarıyla geçen öğrencilere kalfalık belgesi verilmektedir. 12'nci sınıfa geçtiklerinde ise artık kalfa olan öğrencilerin maaşları asgari ücretin yüzde ellisi kadardır. 12. Sınıf sonunda da tüm derslerden başarılı olan ve ustalık uygulama sınavını geçen öğrencilere ustalık belgesi ve meslek lisesi diploması verilmektedir.

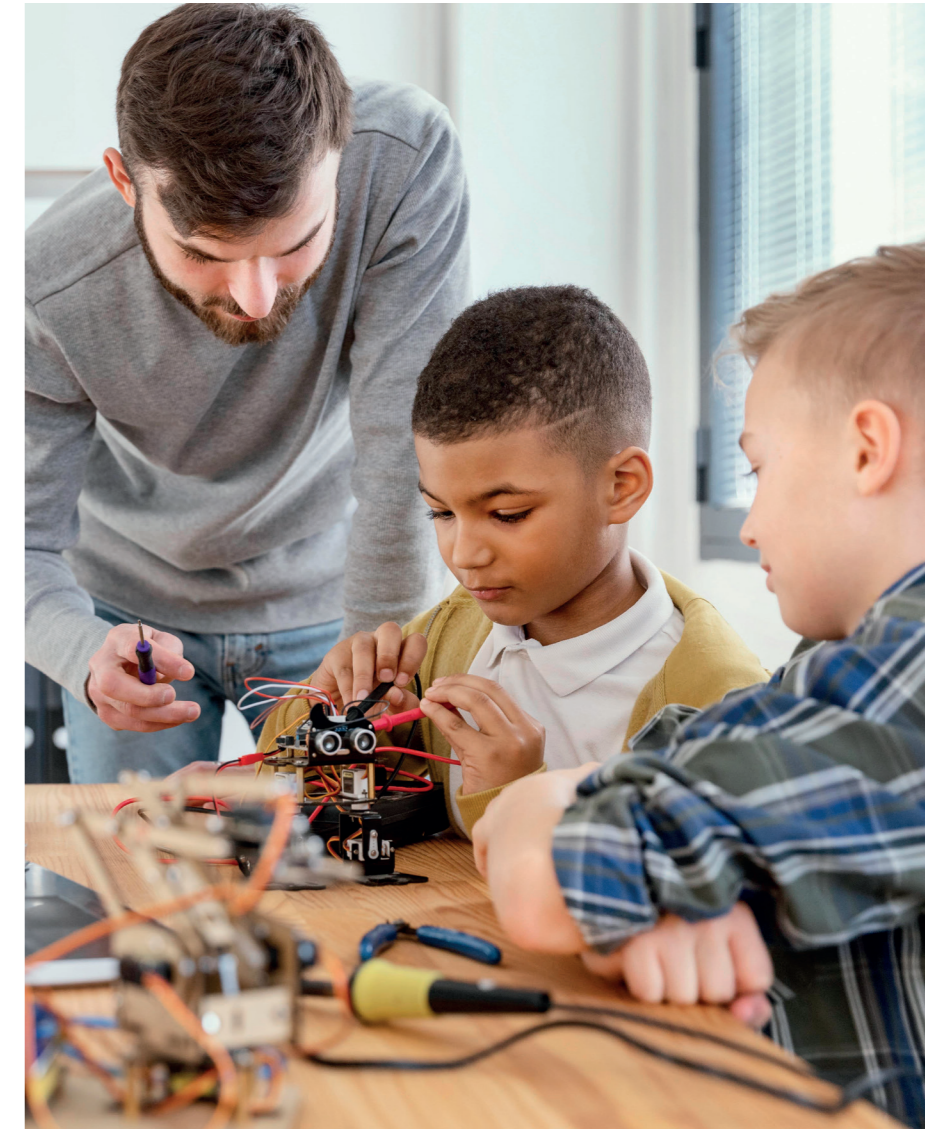
Burada öğrencinin hangi programı seçerek mesleki eğitimi alması konusunda veliye çok iş düşüyor. Genel olarak meslek lisesi diploması iki programın sonucunda da veriliyor ve ülkemizde herhangi bir lise mezunu hangi haklara sahipse mesleki eğitim merkezi programından mezun olan öğrenciler de o haklara sahip oluyor. Ösym tarafından lise mezunları için düzenlenen tüm sınavlara girebiliyorlar. Burada veli; öğrencisinin ilgisi, alakası ve yeteneğine göre meslek seçiminde bulunabilir. Seçmiş olduğu mesleği okuyacağı eğitim programını da çocuğun yeteneğine, gelecek kariyer planlamasına göre yaparsa daha isabetli olur. Bu süreçte okullarında bulunan rehber öğretmenlerden ve meslek liselerinden destek alabilirler. Veli, öğrencisinin meslek öğrenmesini aynı zamanda da mesleği ile ilgili ön lisans ve lisans programını bitirmesini istiyor, öğrencinin de bu konuda yeteneği varsa bizler çocuğun Anadolu Meslek Programına kaydolmasını tavsiye ediyoruz. Sebebi ise yüksek öğrenim kurumlarına yerleşmek için yapılan sınavlarda çıkan fizik,

kimya, biyoloji gibi sayısal derslerin çoğu Mesleki Eğitim Merkezi Programında yok. Anadolu meslek programında öğrenciler mesleki eğitim merkezi programına göre daha çok matematik, edebiyat ve diğer kültür derslerini görmekteyiz. Veli, öğrencisinin herhangi bir alanda mesleği uygulamalı olarak öğrenmesini, süreç sonunda o meslek alanında usta olmasını, lise mezunu olur olmaz iş sahibi olmasını istiyorsa ve öğrencisinin bu alanda yetenekli olacağını düşünüyorsa mesleki eğitim merkezini tercih edebilir.

Okulumuzda 3 yıldır uygulanan mesleki eğitim merkezi programının genel olarak çok faydalı ilerlediğini değerlendirebiliriz. Bu değerlendirmeyi öğrenci, veli ve işletmelerden gelen geri bildirimleri neticesinde söyleyebiliriz. Özellikle okula uyum konusunda sıkıntı yaşayan ve derslere katılımı düşük olan Anadolu Meslek Programına devam eden öğrencilerimizin Mesleki Eğitim Merkezi Programına geçtikten sonra almış olduğumuz geri bildirim ile Mesleki Eğitim Merkezi Programının tam kendilerine göre olduğunu ve işletmelerdeki uygulamalı eğitimin kendilerini çok fazla geliştirdiğini ilettiklerini gözlemliyoruz. Bu öğrencilerimizin sosyal iletişimlerinin de daha çok güçlendiğini gözlemleyebiliyoruz. Tabii işletmelerde uygulamalı eğitim neticesinde kendi paralarını da kazanıyor olmalarının öğrencilere aşılamış olduğu ayrı bir özgüven olduğu da aşikâr. Çocuklarını Mesleki Eğitim Merkezi Programına kaydeden velilerimizden zaman zaman almış olduğumuz dönüşlerde gayet olumlu. Çocuklarının daha düzenli bir hayatlarının olduğunu ve özellikle çağımızın bağımlılığı olan akıllı telefon ve sosyal medya kullanımlarının azaldığını ileten velilerimiz oldukça fazla. Ayrıca çocuklarının kazanmış oldukları paraları beraberce yatırıma

çevirerek, yatırım bilinci oturtmaya çalışan velilerimiz de mevcut. İşletmelerden aldığımız geri bildirimler de gayet olumlu. Gelecekte çalışacak vasıflı personellerini yetiştirdiklerini, ülkemizdeki en büyük ihtiyaç olan yetişmiş personeli süreç içerisinde eğiterek işletmelerinde tutmak istediklerini iletiyorlar. Bu bağlamda teşvik olsun diye çoğu işletme öğrencilerimize hak edişlerinin üzerinde maaş ödemesi yapıyor. Devletimizin de çırak öğrenci alan işletmeleri desteklemesinden memnunlar. Mesleki Eğitim Merkezi öğrencilerimizin aldıkları maaşların tamamını devlet desteği olarak işletmelere geri ödüyoruz.

Bu yazımızda mesleki eğitim almak isteyen öğrencilerimizi bu eğitimleri hangi süreçlerden geçerek alabileceklerinden bahsettik umarım faydalı olmuştur. Mesleki Eğitim Merkezi Programı ile ilgili bilgi almak isteyen tüm vatandaşlarımızı Borsa İstanbul Recepbey Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesine bekleriz.

ÖZGÜVEN

Temelinde kendine güvenmenin yer aldığı özgüven, geçmişten günümüze şüphesiz üzerinde birçok araştırmalar yapıp çalışılan ve gelecekte de çalışılmaya devam edilecek önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır.

Hayatımızın birçok alanına yön veren, başarı, mutluluk ve ruh sağlığı gibi konuların temel taşı olarak adlandırabileceğimiz özgüven kavramı, kendimiz hakkında pozitif bir bakış açısı kazanıp ve kazandığımız bu bakış açısını hayatımıza yansıtmanın konusunda kilit bir noktada yer almaktadır. Kendimize güvenmeyi başarabilirsek ileriye doğru atacağımız adımların önündeki en büyük engeli de ortadan kaldırmış olacağız. Bunun örneklerine günlük hayatımızda gerek kendimizde gerek çevremizde ve gerek televizyon veya internet ortamlarındaki haberlerde de sık sık rastlamaktayız.

Özgüven Nasıl ve Ne Zaman Oluşur?

İnsan anne karnında başladığı dış dünyaya etkileşim yolculuğuna hayatının sonuna kadar devam eder. Bu noktada özgüvenin ileri yaşlarda oluşmaya başladığını düşünmek yanlış olur. Özellikle ilk çocukluk döneminde karşılaştığımız anne baba tutumları bazı duygularımızın oluşumunda oldukça etkilidir. Aşırı koruyucu, engelleyici, aşırı eleştirel, tutarsız, otoriter, ilgisiz ve kayıtsız tutuma sahip ailelerde büyüyen çocuklarda kendine inanma ve güvenme duygusunun gelişmesi çok zordur. Bunun aksine demokratik, tutarlı, yönlendirici, ilgili ve çocuk yetiştirme konusunda bilgili ailelerde büyüyen çocuklarda güven, saygı, aktiflik, mutluluk, üretkenlik gibi olumlu birçok duygu ve davranış konusunda ilk bahsettiğimiz ailede büyüyen çocuklara göre bariyer bir fark görmek kaçınılmazdır.

Özgüven Eksikliği Nedir?

Özgüvensiz bireyler genellikle kaygılı olup kendilerinden emin olamazlar ve diğer insanlara göre kendilerini yetersiz hissederler. Aslında kişinin kendisiyle ilgili olumsuz düşüncelere sahip olması düşük özgüvenin en büyük sebebidir. Özgüven eksikliği yaşayan bireyler başarısız olmaktan, eleştirilmekten ve inandığı yolda mücadele etmekten kaçınırlar.

Aynı zamanda başkalarının onayı ve beğenisi onun için çok önemlidir.

Özgüvenli Olmamanın Sebebi Nedir?

Ortada su götürmez bir gerçek vardır ki o da şudur: özgüvensizlik genetik veya doğuştan gelen bir özellik değildir. İçinde bulunduğumuz ortam, etkileşimde bulunduğumuz çevre ve yaşadığımız olaylar ile ilgili olarak en nihayetinde yaşantı sonucu meydana gelir. Bu da bize şunu gösteriyor ki özgüvensizlik bizim kabullenmek ve katlanmak zorunda olduğumuz bir özelliğimiz değildir.

Nasıl Düşünmeli ve Ne Yapmalı?

Unutulmalıdır ki Allah insanı en güzel şekilde yaratmıştır. Kendisine sayısız nimetler verilen insan birçok özellik ve kabiliyetle donatılmıştır. Bunların bir kısmının farkında olsak ta henüz keşfetmediğimiz yönlerimiz ve farkında olmadığımız yeteneklerimiz mutlaka vardır. Sahip olduğumuz potansiyelin ne kadarını hayatımıza yansıttığımızı bir düşünelim. Nasıl ki bir bina inşa edebilmek için sağlam bir temel atmak şart ise, atacağımız adımlarda, hayatımızda bizim için dönüm noktası sayılacak durumlarda, girişimde bulunacağımız herhangi bir işte veya katılacağımız bir sınavda kendimize güvenmek ve başaracağımıza inanmak ta olumlu bir sonuca ulaşmak için şarttır. İnsan hedefine ulaştığı zaman mutlu olur, etrafına pozitif enerji yayar. Dolayısıyla kişinin sahip olacağı sağlam bir özgüven kendisinin ve toplumun huzur ve mutluluğunun ön koşuludur. Başarısızlık durumlarını hayatımızın bir parçası haline gelmesine, kendimize yük edip kişiliğimizin bir parçası olmasına izin vermek te hayatımızı zorlaştıran bir unsurdur. Süreci bir süzgeçten geçirip, geri dönüt sağlayarak gerekli planlamayı yapıp tekrar denemekten vazgeçmemeliyiz. Çünkü kayayı delen suyun gücü değil damlaların sürekliliğidir.

İnsanoğlunun mükemmel derecedeki donanımlı yaratılışına ve istediğinde neleri başarabileceğine bakacak olursak, sadece olumsuzluklara takılıp kendimize güvenmeyi bırakmanın içimizde saklı cevherlere haksızlık olacağını anlarız. O halde ön yargılarımızı bir kenara bırakıp başarıya ulaşma yolunda adım atmak için daha ne bekliyoruz?

KÜLTÜREL YAYILIM TEHLİKESİ

Bilge Kağan, Orhun Yazıtlarında Türk Milletine Ötüken Ormanından ayrılmayın der. Ötüken Ormanı güvenli bir sığınak olarak tasvir edilir. Bilge Kağan'ın bu sözü sadece somut tehlikelere karşı bir söz olmayıp Türk Milletinin kültürünü korumaya yönelik bir söz olarak alabiliriz. Bilge Kağan, Türk Milletinin diğer milletlerden-özellikle Çin Milletinden- uzak kalarak onların kültürlerinden etkilenmemesi ve kendi kültürünün korunmasını murat etmiştir. Yine Metehan Çinlileri yenmesine rağmen Çin'i ele geçirmemiştir. Böylece fazla olan Çin nüfusunun içinde Türklerin asimile olmasının önüne geçmeyi amaçlamıştır. Tarihin bu dönemine baktığımızda Türk Kağanları diğer milletlerle etkileşimi kontrol altında tutarak Türk Kültürünü korumaya çalışmışlardır. Günümüze baktığımızda ise teknolojik imkânlar böylesine bir kontrol mekanizmasını hemen hemen etkisiz hale getirmiştir. Doğu ve Batının çarpışma noktası olan ülkemiz çok çeşitli kültürlerle etkileşim imkânına sahip olmakla birlikte kendi kültürünün zayıflaması tehlikesiyle karşı karşıya bulunmaktadır ne yazık ki. Kültürel etkileşimler toplumu zenginleştirir ancak kendi kültürünüze katabilirseniz. Duvarınızı daha güçlü kılmak için başkalarından taşlar alabilirsiniz ancak kendi duvarınızı yıkıp tamamen başkalarına ait taşlarla bir duvar örerseniz o duvar sizin duvarınız olmaz, sizi korumaz, sizin mahreminizi örtmez.

Kültür ancak sahibinin bedenine tam oturur yoksa eğrelti durur lakin baktığımızda genç neslimiz fazlasıyla batı kültürünün, özellikle de Amerikan Kültürünün etkisi altındadır. Bunlara yakın zamanda Kore ve Japon Kültürü de eklenmiştir. Bu etki kendiliğinden oluşmayıp bir kültürel yayılım düşüncesinin sonucudur. Kültürel yayılımın amacı kültürünü yayan ülkenin siyasal ve ekonomik emellerine ulaşmasını kolaylaştırmak için kendi kimliğini tüm dünyaya benimsetmektir. Kültürel yayılımın amaçlandığı coğrafyanın sürekli ve her yönden o kültüre maruz bırakılması gerekir. Kültürel yayılım günümüzde şarkılarla, dizi/filmler ve sosyal medya gibi yollarla sağlanmaktadır ancak kültürel yayılımın sağlanabilmesi için benimsenmesini sağlayacak faktörler gerekir. Bu Batı'da ekonomik şartların iyiliğidir, Asya'da gençlere hitap eden eğlence dünyasıdır. Genç nesil, benimseyeceği, özeneceği bir nokta bulduğunda oraya ait olma isteği duyacak, kendi değerlerinden uzaklaşacaktır.

Kültürel yayılımın çıkış noktasına baktığımızda Amerikan politikalarını görürüz. Amerikan ekonomisinin döngüsü göçe dayanır. Göç, Amerikan ekonomisini diri tutan yegâne güçtür. Böylelikle Amerikan Rüyası devam eder ancak Amerika gelen göçmenlerin güvenlik riski oluşturmaması adına kendi kültürünü yayarak tüm dünyaya kültürünü benimsetmek ve böylelikle gelen göçmenlerin ülkesini benimsemesini amaçlamaktadır. Yine daha önce yukarıda bahsettiğim gibi kendi siyasal, ekonomik emellerini yayabilmek için de kültürel yayılım sağlamayı amaçlamaktadır. Peki, tüm bu anlatılanların ardından genç neslimizi kültür duvarlarımız ardından nasıl sakınıp saklayabiliriz?

Türk kimliğinin oluşumunda aile ve toplum ve sosyal ilişkiler önemli yer tutar. Eğer ebeveynler kendi kültürünü yaşatmakta isteksiz gençlere ne denebilir? Nerede o eski bayramlar deyip bayram ziyaretlerinde bulunmuyorsanız, mezarlıkları ziyaret etmiyorsanız bu sözü söylemeye hakkınız yoktur. Kültür, sadece bireyin sahip olduğu bir değer değil, bireyler arasındaki etkileşimdir. Bu sebeple toplumsal faaliyetlere özen gösterilmesi gerekir ki biz bu açıdan şanslı sayılırız. Örneğin düğünlerimize bakın; danslarımız eşli değil, topludur. Yine ibadetlerimize bakın, camide hep birlikte yapılan ibadet daha sevaptır. Daha nice arttırabileceğimiz örneklerle kültürümüz bizi bir tutmak için çok elverişlidir aslında, bize gereken onu yaşatmak için biraz çaba.

Yine başa dönelim, genç nesli kültürümüzle yoğurmak için ne gerekir? Daha küçüklükten başta aile olmak üzere toplum tarafından kültürün öğretilmesi için çaba harcanmalı ancak bu öğretme zorla veya isteksizce değil, iyiniyetli bir motivasyonla yapılmalı. Bir neslin bir kültürü benimsemesini istiyorsanız milletin geçmiş başarılarını anlatmalı, bunun yanında milletimize yapılanları da öğretmeliyiz. Yöntemimiz ise ülkemizde kültürel yayılımın yöntemi neyse o olmalıdır. Müziğimizi dünyaya duyurmak, dizi filmlerimizi kültürümüzle donatmak, sosyal medyayı kültürümüz üzerine desteklemekle olur çünkü kültürü benimseme yetişkinliğe kadar mümkündür. Eğer ki birkaç nesli kaybedersek kültürümüz bir daha geri gelmemek üzere kaybolur. Unutulmamalıdır ki genç nesil, her ne kadar kültürünü, kimliğini unutsa da kendi kimliklerini unutmayan toplumlar tarafından her zaman hatırlanacaktır.

GELECEĞİMİZ ROBOTLAR MI?

Günümüzde hızla gelişen teknoloji ile birlikte robotlar hayatımızın her alanında yer almaya başladı. Endüstriyel alanlardan tıbbi uygulamalara, tarım sektöründen ev işlerine kadar pek çok alanda robotlar kullanılıyor ve insanlara birçok konuda yardımcı oluyor. Peki, geleceğimiz robotlar mı olacak?

Bazı uzmanlar ve teknoloji şirketleri, robotların insanlığı geride bırakarak geleceğin ana oyuncularını savunuyor. Yapay zeka ve robotik teknolojilerin gelişmesiyle birlikte robotlar daha karmaşık görevler üstlenebilecek, insanların yerini alabilecek hale gelecekler. Örneğin, otomasyon sistemleri sayesinde fabrikalarda işçilerin yerini alan robotlar üretim süreçlerini daha hızlı ve verimli hale getirebiliyor. Aynı şekilde drone'lar tarım alanında insanlara yardımcı oluyor ve daha verimli tarım yöntemlerinin kullanılmasını sağlıyor.

Ancak, robotların hayatımızın merkezine yerleşmesi

beraberinde bazı endişeleri de getiriyor. Özellikle işçilerin endişeleri, robotların yerlerini alarak işsizliğe sebep olacağı ve gelir eşitsizliğini artıracığı yönünde devam ediyor. Ayrıca, robotların hatalı çalışması veya kötü niyetli kullanımı gibi durumlar da endişe yaratıyor. Bu nedenle robotik teknolojilerin insan hakları, etik ve güvenlik konuları da göz önünde bulundurularak geliştirilmesi gerekiyor.

Geleceğimiz robotlar mı olacak sorusunun cevabı belirsiz olsa da robotların hayatımızdaki rolü her geçen gün artmaya devam ediyor. Bu nedenle, insanlar olarak teknolojinin gelişimine ayak uydurarak robotlarla birlikte yaşamayı öğrenmeliyiz. Aynı zamanda, robotların insanlık için potansiyel tehditlerini de göz ardı etmeden, etik ve güvenli bir şekilde robotik teknolojileri kullanmaya devam etmeliyiz. Geleceğimiz robotlarla birlikte şekillenecek gibi görünüyor, ancak insanlığın kontrolünde olması da son derece önemli.

ÇEKİM ALANI

Eğer elimize bir taş alıp sonra da bırakırsak, neden yere düşer? Soruyla başlamak istiyorum.

Bu soruya genellikle verilen cevap şudur: Çünkü dünya tarafından çekilmektedir.

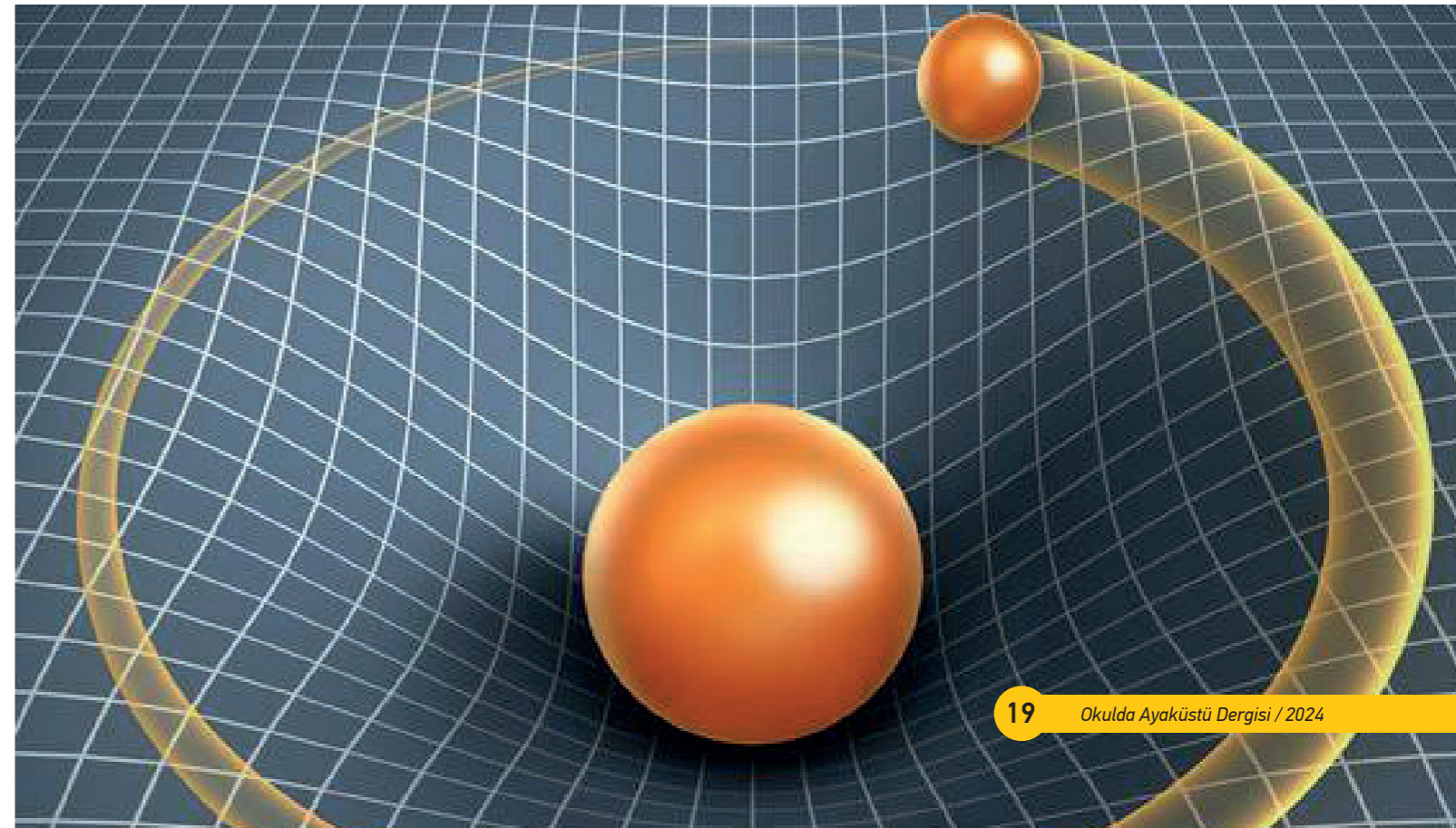
Modern fizik, şu nedenden dolayı bu soruya değişik bir cevap vermektedir. Elektromanyetik olayların daha dikkatli incelenmesinin bir sonucu olarak şunu kabul ediyoruz ki uzaktan etki, herhangi bir ara ortam işe karışmadan oluşamaz. Örneğin bir mıknatıs, bir demir parçasını çekiyorsa, bu olayın mıknatısın boş uzay aracılığıyla demir parçasını etkilemesi olarak açıklanamayız.

Mıknatısın uzayda, etrafında fiziksel olarak gerçek olan ve bizim "manyetik alan" diye adlandırdığımız bir şey oluşturduğunu düşünmek zorundayız. Bu manyetik alan demir parçası üstünde öyle bir etki yapar ki, demir parçası mıknatısa doğru hareket eder. Çekimin etkilerini buna benzer biçimde bu kavram yardımıyla

la açıklanabileceğini ve bu kuramın özellikle elektromanyetik dalgaların yayılmasında kullanıldığını belirtmek isterim.

Dünya kendi etrafında, taşın üstüne etki eden ve onun düşme hareketini oluşturan bir çekim alanı yaratır. Bir cisme uygulanan etkinin şiddeti, dünyadan uzaklaştıkça hayli belirli bir yasaya göre azalmaktadır. Bu şu anlama gelir: Etki eden cisimlerden uzaklaştıkça, çekim hareketinin azaldığını bize göstermektedir. Aşağı yukarı şöyle bir şey: Cisim örneğin dünya yakın çevresinde doğrudan bir alan yaratır; cisimden hayli uzaktaki noktalardaki alanların şiddetleri ve yönleri yasa tarafından belirlenir.

Elektrik ve manyetik alanların tersine, çekim alanının çok dikkat çekici bir özelliği vardır. Sadece çekim alanının etkisi altında hareket cisimleri bir ivme kazanırlar. Bu ivme cismin cinsine ya da fiziksel durumuna hiçbir şekilde bağlı değildir. Örneğin, bir çekim alanında (boşlukta) durağan bir durumdan ya da aynı ilk hızla harekete geçtiklerinde, bir kurşun parçasıyla bir tahta parçası tamamen aynı biçimde düşerler.

BOĞA, KRAL VE TANRI

İnsanlık tarihi boyunca yaşamış her topluluğun kendi inanışları ve bu inanışların birçoğundan doğan tanrı ve mitolojik yaratıklar olmuştur. Dünyanın büyüklüğü sebebiyle oldukça çeşitli ve farklı olan bu figürlerde bazı motiflerin tekrarlandığı görülür. Bu motiflerden en önemlisi olarak kabul edilebilecek olan ise bazı hayvansal figürlerin kullanımudur. Çoğu zaman bunun bir sebebi olmaz. Mesela İskandinav mitolojisindeki tanrılardan biri olan Loki'nin çocuklarından birisinin neden devasa bir kurt diğerinin ise neden dünyaları yutan bir yılan olduğu sorgulanmaz. Hatta mitolojilerde bu tarz şeylerde mantık aramak çoğu kişi tarafından garip bile bulunur. Buna rağmen bu yaratıkların bazılarının niye öyle olduklarına dair açıklamaları bulunur. Bu yaratıkların en çok bilineni Minotaur da bunlardan biridir. Günümüzde Minotaur'u bilmeyen birini bulmak zordur. Çeşitli kitapta, oyunda, filmde ve daha nice şeylerde kendine bir yer bulan Minotaur devasa cüssesi, kanlı baltası ve vahşet dolu boğa kafasıyla anında tanınabilen bir yaratıktır. Peki ya bu yaratık neden böyledir? Gelin öğrenelim. Hikayemiz diğer tüm Yunan hikayeleri gibi Zeus ile başlıyor. Zeus şaşırtıcı bir şekilde bu hikayeye aslında bir iyilik yaparak başlıyor ve bir krallıkta babası öldükten sonra başa geçmiş ama halkı kontrol edemediğinden ülkesi yıkılışın eşiğine gelmiş bir prens'e yardım ediyor. Bu prens Zeus'tan ülkede güç sahibi olan kişileri etkileyebilecek bir hayvan istiyor ve işi bitince hayvanı adak olarak

kurban edeceğini de söylüyor. Bunun üzerine Zeus'tan insanlardan daha yakışıklı olan ve parıldayan bir boğa elde ediyor. Tabii ki bu boğayla krallığını kısa sürede yıkılıştan kurtarıyor. Ama boğayı gücünün bir sembolü olarak görmeye başlayan kral. Zeus'a olan sözünden dönüyor. Zeus tabii ki bu durum karşısında çok öfkeleniyor. Ancak adamı öldürmek yerine ona bir ders vermeye karar veriyor. Bu sebeple Zeus kralın karısını boğaya aşık ediyor. Boğa akıl sahibi bir hayvan olduğu için insan gibi düşünebiliyor ve bunu reddediyor ancak bunun üzerinde kraliçe tahtadan bir boğa inşa ettiriyor ve boğanın içine giriyor. O bunu yaptıktan 9 ay sonrada Minotaur dünyaya gözlerini açıyor. İnsan etine karşı doğuştan gelen bir açlığa sahip olan Minotaur'u kontrol edemeyeceğini fark eden kral da bir labirent yaptırıp Minotaur'u onun içine koyuyor ve yılın belli dönemlerinde insanları labirente koyarak onu besleyip kontrolden çıkmasını önlemeye çalışıyor. Minotaur böyle bir süre yaşıyor. Ancak her Yunan hikayesindeki yaratık gibi bir gün bir kahraman tarafından öldürülüyor. Peki o kahraman kim mi? İşte o da başka bir günün hikayesi. Bana kalırsa mitolojileri güzel yapan şey bu kadar çılgın hikayelere sahip olmaları. Gerçekten de bir hikaye başladığı zaman nereden biteceğini anlaması imkansız oluyor. Zaten bir hikayedeki güzellik de bilinmezlikten doğmaz mı? O halde bir soruyla bitirişi yapayım. **Sizin için bir hikayede önemli olan nedir?**

Badminton Nedir?

Raketle sporlar grubunun içerisinde yer alan badminton sporuna bir diğer adıyla tüy top da diyebiliriz. Bir raket ve kaz tüyünden yapılmış bir top ile oynanan badminton sporunda ki temel amaç topun file üzerinden rakip alana atılması ve geri dönmesini sağlamak amacına dayanan bir spor dalıdır (TBF,2024).

Badminton tarihine baktığımızda ise arkeologlar ve tarihçiler badmintonun günümüzden 3000 yıl kadar önce oynandığını ifade etmektedirler. Yapılan arkeolojik çalışmalarda Hindistan bölgesinde kayalara işlenmiş figürlerde badminton oynandığı anlaşılmaktadır.

İngiliz bir asker olan Beaufort, Hindistan'dan memleketine dönerken raket ve tüy top da getirmiştir. Beaufort, Hindistan'da poona adı ile bu oyunu Badminton kasabasında yaygınlaştırmıştır. Böylece 1800'lü yıllardan sonra farklı bölgelerde farklı isimlerle oynanan bu spor dalı Badminton adı altında tanınmaya başlamıştır. Uluslararası Badminton Federasyonu 1934 yılında, Türkiye Badminton Federasyonu ise 31

Mayıs 1991 tarihinde kurulmuştur. 1972 Münih ve 1988 Seul Olimpiyat oyunlarına gösteri sporu olarak çıkan badminton, 1992 Barselona Olimpiyat oyunlarında resmi programa alınarak olimpiik bir spor dalı olmuştur. Türkiye olarak ilk kez 2012 Londra Olimpiyat Oyunları'nda tek kadınlar kategorisinde Neslihan Yiğit ile temsil edilerek önemli bir başarı sağlanmıştır.

Badminton branşı tekler, çiftler ve karışık çiftler kategorilerinde oynanabilmektedir. Dünyanın en hızlı sporları arasında gösterilen badmintonda topun hızının bir müsabaka içerisinde 417 km/s 'ye çıktığı tespit edilmiştir. Badminton sporu plastik ve tüy toplar ile oynanabilmektedir. Tüy topun yapım aşamasında 16 adet kaz tüyü kullanılmaktadır.

Ferizli ilçesinde hali hazırda Fikret İsmet Aktekin Anadolu Lisesi ve Rüveyde Güneş Ortaokulu badminton takımları ilçemizi Sakarya'da temsil ederek önemli başarılarla imza atmaktadır..

Kadın Ve Erkek Arkadaş Olabilir Mi?

Son dönemlerde özellikle tartışma konusu olan kadın ve erkek arkadaş olabilir mi konusu üzerinde yapılan araştırmaları ve cinslerin bu konudaki eğilimlerini merak ettik ve yazdık.

Kadın ve erkekler arkadaş olabilir ve kalabilir mi? Gibi sorulara evet demek ilk etapta kadın ve erkeğin biyolojikve duygusal yapısını göz ardı etmek demek anlamına geliyor.

Çünkü yaratılışı gereği biyolojik açıdan kadın ve erkek birbirine meyilli yaratılmış ve bu meyili insanlık tarihi boyunca resimle, şiirle, sanatla, savaşla hep ortaya koymuştur. Tabiri caizse kadın ve erkeğin aralarında proton ve elektron gibi iki zıt kutupun birbirini çekmesi gibi bir çekim kuvveti vardır. Ancak bu çekime ateşle barut yan yana durmaz deyimi kadın ve erkeğin duygusal ve fiziksel olarak birbirlerine olan etkilerini fevkalade güzel açıklıyor. "WISCONSIN" üniversitesinde psikoloji profesörü April Bileşke RECHEK'İN de araştırmaları sonucunda erkeklerin kadın arkadaşlarından etkilenme eğiliminde olduğunu, arkadaşları olan kadınları çekici bulduklarını ve kadınlardan etkilendiklerini kadınların ise sadece çekici bulmadıklarında erkek arkadaşlarından etkilenmedikleri ortaya çıktı. Erkeklerin kadınlarla arkadaşlık kurmalarının arkasında ekseriyetle beğeni ve çekicilik olduğu ortaya kondu. Psikoanalitiğin ve psikoseksuelitenin kurucusu ve fikir babası Freud " bir erkek birlikte olmayacağı bir kadınla yakın arkadaş olmaz ya da olmak istemez." diyor.

ABD'DE kadın ve erkek arasındaki cinsel çekim gücünü araştırma anketinde 88 kişinin katıldığı bekar ve evlilerin de bulunduğu ankette erkek-

lerin bekar ya da evli olsa da kız arkadaşlarından hoşlandığı sonucu ortaya çıktı.

Erkekler hoşlandığı ya da çekici bulunduğu kadınlarla arkadaş olma eğiliminde kadınların çok daha yüksek bir orana sahip. Ankete göre; erkekler kadın arkadaşlarının kendilerine daha fazla ilgi gösteriyor olmasını ve arkadaşlıklarının romantik bir ilişkiye dönüşmesini istiyor. Ancak kadınların genellikle bu isteklerinden haberleri olmuyor.

Ayrıca kadın ve erkek ilişkileri hakkında yapılan filmlerde örneğin Hanry, Sally ile tanışınca gibi filmler ya da Friends gibi diziler bizi hep kadın ve erkeklerin sonunda birbirlerinden etkileneceklerini gösteriyor. Arkadaşlıktan aşka dönüşen ve evliliğe giden birçok ilişkiden bahsedebiliriz. Kadın ve erkeklerin arkadaş kalmaları evliliklerinde de sorun meydana getirmekte. Evliliklerde herhangi bir tartışma ya da kriz anlarında hatalarından dolayı özür dileyip evliliğini sağlıklı halde devam ettirmesi gereken anlarda karşı cinsten arkadaşı olanların evliliğindeki sorunlardan kaçıp karşı cinsten olan arkadaşlarına yaklaştıklarına dair birçok örneğe rastlamak mümkün. Çünkü her iki tarafın da "arkadaş adı altında" duygusal olarak (iletişim-destek) alabilecekleri seçenekleri var. Ezcümle evlilikte sen olmazsan başkası var mantığı ile hareket edenlerin çoğu karşı cinsten arkadaşı olanlardan oluyor. Tüm bu bilgilerden hareketle kadın ve erkeğin arkadaş olma ya da kalma çabaları fitratlarıyla mücadele etmek olacaktır. Semavi dinlerde de önemli bir yer tutan bu konuda yaratıcının Allahın insan için yasak ettiği konuda toplum ya da bireyin yararına bir yarar olduğu vurgulanır....

KADININ Gücü

Dünya nüfusunun yarısını oluşturan kadınlar tarih boyunca toplum içinde olması gereken değeri her zaman elde edememiş.

Ülkemizdeki okuma oranlarına bakacak olursak 2008 verilerine göre %72,6 iken 2021'de %87,3'e yükselmiştir.

Ülkemizde bu oran artsa da hala okuma yazma fırsatı verilmeyen kızlarımız vardır. Ülkemizde kanunlarla belirtilmesine rağmen kız çocuklarını okutmak istemeyen kesim mevcuttur.

Bu noktada benim eleştirdiğim, kız çocuklarını hala okutmak istemeyen kesimlerdir. Kız çocuklarını bir eşya gibi alınıp satılabilecek gibi görmeleri "Okula gideceksin de ne olacaksın, kadının yeri evinde çocuklarına bakmaktır." "Sen kızsın, kızın yeri anasının dizinin dibidir..." gibi düşünceler henüz gelişmemiş bir toplum olduğumuzun göstergesidir.

Kız çocuklarını doğurup büyütme onların hayatında söz sahibi olmalarını onları bir köle gibi çalıştırıp özgürlüklerini ellerinden almaları anlamına gelmez. Her şeyden önce hepimiz insanız, kendi özgürlüklerimiz kendi aklımız ve hür irademiz var.

Geçmişten günümüze kadar kadınlarımız ezilse de çok güzel yerlere gelmeyi başarmışlardır.

Şimdi gelin bir kaçının hayatına bakalım ve biraz olsun ilham alalım:

• Yasemin Adar

Türkiye'nin ilk kadın güreş şampiyonudur. Çoğu kişi güreş erkek işi olduğunu söyler ama Yasemin Adar 2017 'de Paris 'te düzenlenen dünya kadın güreş olimpiyatlarında şampiyon olmuştur ve başarılarına yeni başarılar eklemiştir.

• Safiye Ali

Bildiğiniz gibi ülkemizde kadınlara seçme ve seçilme hakkı Cumhuriyet döneminde, 1934 yılında tanındı. Bu tarihten itibaren kadınlar, eşit bireyler olarak hayata dahil olabildiler. Bununla birlikte Anadolu 'da kadınların özgürce kendilerini ifade etme mücadelesi çok daha eski tarihlere dayanıyor. İşte Safiye Ali'nin adı tam da bu noktada devreye girmektedir.

Safiye Ali, ülkemizde bilim alanında faaliyette bulunan ilk kadınlardan biri. Almanya 'da eğitim aldıktan sonra ilk Türk kadın hekim olarak tarihe adını yazdırmıştır.

• Marie Curie

Radyoloji biliminin kurucusudur. Radyum elementini keşfetmiş ve iki farklı üzerinden Nobel ödülünü kazanmıştır. Kendisi kadın olduğu için bir süre üniversiteye kabul edilmemiş fakat sonrasında Avrupa'nın en iyi üniversitesinde ders veren ilk bilim kadını olmuştur.

• Joel Houghton

Herkesin günlük hayatta mecburen kullandığı bulaşık makinasını 1850 yılında icat etmiştir.

KİRLİLİK

Bildiğimiz üzere son zamanlarda bütün insanların ortak sorunu olan çevre kirliliği çığırından çıkmış durumda. Ülkemizi baz alarak bu durumu beraber inceleyelim;

-İncelemeye su kirliliği ile başlayacak olursak, yüzey suları ile ilgili illerden gelen kirlilik durumları şu şekilde;
- %38,9'u çok kirlenmiş
-%28,4'ü kirlenmiş su
-%16,5'i az kirlenmiş su
-%16,7'si yüksek kaliteli su

Gördüğümüz bu tablo sadece Türkiye'de bulunan yüzey sularının kirlilik seviyeleri şimdi de yüzme sularına bakalım;

-%1,5'i çok kötü (D sınıfı)
-%2,5'i kötü (C sınıfı)
-%61 iyi (B sınıfı)
-%34,8 çok iyi (A sınıfı)

Bu ölçümlere göre ülkemizde denizlerimiz;
•Antalya'da yapılan ölçümlerde Akdeniz kalite açısından A sınıfı (çok iyi)
•Karadeniz ve Ege denizi kalite açısından B sınıfı (iyi)
•Marmara denizi de kalite açısından A sınıfı (çok

iyi) olmasına rağmen incelenen bazı kısımlarda(Bursa, Tekirdağ vb.)kötü veya çok kötü olan bölgeleri de vardır.

•Beyşehir gölü de kalite açısından D sınıfı (çok kötü) durumundadır.

~Yüzme sularımızı kirleten sebepler de şu şekildedir;

*Ege denizini çoğunlukla deniz taşıtları
*Karadeniz'i genel olarak evsel atıklar kirletir
*Beyşehir gölü'nün kirleten unsurlar;
°Atık sular
° Katı atıklar
° Sanayi atıkları
° Zirai ilaçlar
° Gübreler
° Göl taşımacılığı
bu unsurlardır.

° Özellikle küçük yerleşim yerlerinde arıtma tesislerinin olmaması evsel atık sularını en önemli kirletici yapmıştır.

° Aynı zamanda kanalizasyon sisteminin olmaması veya yetersiz kalması kirlilikte bir diğer nedendir.

° 45 ilde mali sorunlar,21 ilde de sosyal bilinçsizlik su kirliliğinin çözümünde karşılaşılan güçlüklerdir.

~İncelememize son olarak Yeraltı suları ile devam edecek olursak;

°yeraltı suları en fazla zirai gübre ve ilaç kullanılmasından kirlenmektedir. Evsel atık suları,Hayvancılık atık suları ve diğer kirleticiler yüzünden yer altı sularımız da büyük oranda kirlenmiştir.

-Hava kirliliğine geçecek olursak 81 ilimizin de asıl hava kirleticileri şu şekilde tespit edilmiştir;

- °1'inde termik santral
- °2'sinde diğer sanayi
- °5'inde karayolu trafiği
- °5'inde imalat sanayi
- °67'sinde konut ısıtma

bu sebeplerden dolayı hava kirliliği yaşanmakta ve bazı illerimizde yoğun olarak görülen sebepler şöyledir;

*İstanbul,Bursa,Kocaeli, Hatay ve Bilecik'te sanayi nedeni ile hava kirliliği yaşanmaktadır.

*Karabük ve Düzce'de diğer sanayi kolları ana kirleticidir.

*Sakarya,Aydın,Eskişehir,Malatya ve Kayseri'de karayolu trafiği nedeniyle hava kirliliği fazladır.

*Çanakkale'de ise termik santral öncelikli kirleticidir.

^Peki biz bu kirliliği neden önleyemiyoruz? Bunu da açıklayalım;

°~25 ilde alım gücü düşük vatandaşların kalitesiz kömür kullanmak durumunda kalması nedeniyle önlem alınamıyor!

°~ 14 ilde toplumsal bilincin eksikliğinden kaynaklı önlem alınsa bile uyulmuyor

°~6 ilde yetersiz denetim nedeniyle insanlar dikkat etmiyor ve önlem alınamıyor

°~ 6 ilde ateş yakan insanların eğitimsiz ve bilinçsiz davranmasından kaynaklı meydana geliyor

°~6 ilde ise meteorolojik nedenlerden dolayı önlemler alınamıyor

°~ Son olarak da 15 ilde ise arazi şartlarından dolayı önlem alınamıyor.

°Ayrıca insanlara en zehirli hava kirliliği ve göğüs hastalıklarına neden olan PM 2,5 gibi kirleticilere dair de herhangi kısıtlama Türkiye'deki mevzuatlarda da yer almamaktadır.

°Çözümler ise trafiğin çok sıkışık olduğu bölgelere ücretli araç giriş-çıkışları eklenmelidir.

°Ayrıca Türkiye'de vergi sisteminin emisyonları da dikkate alacak şekilde revize edilmesi gerekiyor.

~Şimdi de kirliliklere de çokça sebep olan atıklara geçelim;

°Türkiye'de çoğu yerleşim yerinde atık depolama alanı yoktur veya yetersizdir.

°Atıkların önemli kirletici olduğu illeri inceleyim;

°°Sakarya,İzmir,Uşak'ta sanayi atıkları daha fazladır

°°Bilecik ve Burdur'da şse mermer ocakları atıkları öne çıkıyor.

°°Düzce,Bolu ve Afyon'da kanatlı hayvan atıkları problem teşkil etmektedir.

°°Özellikle Kocaeli,İstanbul ve İzmir'deki atık tesisleri yetersiz kalmaktadır.

*Ayrıca Toprak kirliliğinin de ana nedeni 38 ilde vahşi çöp depolaması ve 12 ilde sanayi atıklarıdır.

•Bildiğimiz üzere çevre kirliliği sadece insani faaliyetlerden dolayı değil doğal sebeplerden de ortaya çıkabilir şimdi çevre kirliliğine neden olan erezyona da kısa bir göz atalım;

"Türkiye'nin de erezyona en fazla maruz kalan ülkelerden biri olmasına rağmen şehir merkezlerindeki diğer etkenler sebebiyle öne çıkması engellenmiş bir çevre problemidir.

*Erezyon yine de Sivas'da 1. ,İğdir'da 2. ,Kırşehir'de ve Kayseri'de ise 3. önemli çevre sorunudur.

*Son olarak kirliliğin farklı bir çeşidi olan ve daha çok kalabalık veya büyük şehirlerde yaşanan bir diğer çevre kirliliği sınıfına giren kirlilik olan Gürültü kirliliğini inceleyelim;

×Türkiye'de gürültü kirliliğinin 1. öncelikli çevre sorunu olduğu 2 il bulunmaktadır.

-Adana

-Eskişehir

*Adana'da; Eğlence mekanlarının müzik sesi küçük imalathanelerin şehir içinde bulunması TEM'in gürültüsü ana sebeplerindendir.

*Eskişehir'de; Eskişehir'de ise şehir merkezindeki eğlence mekanlarının gürültüsü şikayet kaynağıdır.

-Gördüğümüz gibi çevremizi kötü etkileyen onca unsurun içinde yaşıyoruz.Bunun bilincinde olup,daha dikkatli ve hassas davranarak hem çevremizi hemde gelecek nesillerimizi kurtarabiliriz.Birimizin bile dikkat etmesi herşeye küçük de olsa bir katkı sağlar.Lütfen daha dikkatli olalım. Okuduğunuz için teşekkürler.

kaynakça=tr.wikipedia.org

Kokluyoruz...

Bazılarımızın da bildiği gibi her insanın burun boşluğunun üzerindeki nöron yani koku reseptör hücreleri sayesinde ortamdaki farklı türdeki koku moleküllerini ruhen, zihnen ve bedenen etkileniriz. Yapılan birçok araştırma da kokuların öğrenme, hatıra ve bilinç altında da tesiri olduğu tespit edilmiştir. Günümüzde birçok alanda kullanılan kokuların işlevi bunlarla kalmayıp en önde gelen alzheimer hastalığı, cilt problemleri ve bilindiği kadarıyla 6000 yıllık bir geçmişe sahip Aroma terapi denen zihni rahatlatmada da kullanılır. Her kokunun kendine has bir kokusu ve etkisi vardır. Bazıları oldukça nadide olan, toplanması ve damıtılması zor olan çiçeklerden bazıları farklı hayvanların vücudunun çeşitli yerlerinden ve bazıları da insanların ter bezlerinin bulunduğu yerlerden elde edilir. Vücut ısısı, cildin, yağlılığı ve ph değeri gibi nedenlerden ötürü her tende farklı kokulardan bazıları...

Örneğin,

GÜL YAĞI, zihinsel aktiviteyi güçlendirir. Uyku sorunlarına iyi gelir. Rüyaların hatırlanmasına yardımcı olur. Kadın ve erkeklerde cinsel hormonları harekete geçirir. Ruhsal ve fiziksel olarak iyileşmeye yardımcı olur.

ODU YAĞI, kokuların şahı olarak bilinir ve siyah altın diye anılır. Kutsal kitaplarda ismi geçen tek kokudur. Koklayanlar üzerinde manevi bir etki bırakır. Zihinsel rahatsızlıklarda tedavi maksatlı kullanılır. Kullanan insanlarda sinir, stres, öfke gibi sorunlar azalır.

BİBERİYE YAĞI, konsantrasyon bozukluğu için çok etkili olduğu bilinir. Okunan ve dinlenen şeyleri hafızada tutmaya yardımcı olur.

VANİLYA YAĞI, sakinleştirici ve neşelendirici etkisi olduğu bilinir.

MAVİ LOTUS, etkili kokusuyla zihni bir dinginlik ve uyanıklık haline yardımcı olur.

GEYİK MİSKİ, feromon salgısı için kullanılan geyik miski ruhsal hastalıklar için tedavi ve terapi amaçlı kullanılmıştır

SANDAL, sakinleştirici ve manevi anlamda dinginleştirici etkisi olduğu bilinir.

PAÇULİ, topraksı kokusuyla duygusal anlamda yatıştırıcı ve zihnen dinlendirici etkisi vardır.

LAVANTA YAĞI, kokusu kan basıncını düşürmeye ve ruh halimizi iyileştirmeye yardımcı olabilir. Koklayanlar üzerinde zihni bir sakinlik hakim olur

NANE YAĞI, enerjik hissetmemize yardımcı olabilir. Bedensel ve ruhsal bitkinlik hallerinde, konsantrasyon bozukluklarında, yorgunluk ve isteksizlikte etkili olabilir.

YLANG YLANG YAĞI, vücuttaki serotonin seviyelerini etkileyerek ruh halini dengelemeye yardımcı olabilir.

LİMON YAĞI, daha enerjik ve daha aktif hissetmemizi sağlayabilir. Özellikle motivasyonun artmasına yardımcı olabilir.

BERGAMOT YAĞI, depresyon belirtilerinin iyileşmesine ve stresin azalmasına yardımcı olabilir.

GÜNLÜK YAĞI, ruhsal alanda iyileştirici bir etkisi olabilir.

OKALİPTUS YAĞI, canlandırıcı ve konsantrasyon artırıcı etkisi ile bilinir.

PORTAKAL YAĞI, öfke duygularını bastırıp iyimserlik sağlayabilir...

HAYAT İŞTE

*Sözde her şey normal hayatta.
Herkes öyle davranıyor sonuçta.
Bense yıkılıyorum hala,
Senin adını her duyduğumda.*

*Herkes koşturuyor bir telaşla.
Zaman akıyor daima onlara.
Bense duruyorum hala,
Senle konuştuğum o son anda.*

*Artık hayatların ömürleri kısa.
Anlamadan bitiyor her şey ya-
şamda.*

*Bense yaşıyorum hala,
Seninle olan anılarımda.*

*Hayat akıp gidiyor hızlıca.
Beklemek haram olmuş insanlara.
Bense bekliyorum hala,
Ölümünü öğrendiğim o yolda.*

Erkan TIRYAKI

FUAT SEZGİN KİMDİR?

**Bilimler Tarihi'nin zirvesi:
Fuat Sezgin**

1924
24 Ekim'de Bitlis'te dünyaya geldi

1943
İlkokulu Doğubeyazıt, ortaokul ve liseyi Erzurum'da okuyup **İstanbul'a geldi**
Alman şarkiyatçı Hellmut Ritter'in öğrencisi olan Sezgin, hocaların tavsiyesi üzerine İslam bilimine yöneldi.

1951
İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nin bitirdikten sonra Arap Dili ve Edebiyatı üzerine doktora çalışmalara başladı.

1954
"Buharî'nin Kaynakları" adlı adli tezini tamamladı.

1961
27 Mayıs 1960 darbesinin ardından Milli Birlik Komitesi'nin hazırladığı "147"ler arasında yer alması üzerine 36 yaşında **vatanını terk etmek zorunda kaldı**

1966
Frankfurt Üniversitesi'nde misafir doçent olarak ders vermeye başlayan Sezgin, profesör oldu. Bilimsel çalışmalarını **Arap-İslam kültürünün tabii bilimler tarihi** alanında yoğunlaştırdı.

1967
Arap-İslam Bilim Tarihi'nin ilk cildini tamamladı.

2008
İstanbul **İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi** Sezgin'in öncülüğünde açıldı.

2018
Arap-İslam Bilim Tarihi'nin 18. cildini yazarken 30 Haziran'da tedavi gördüğü hastanede **vefat etti**

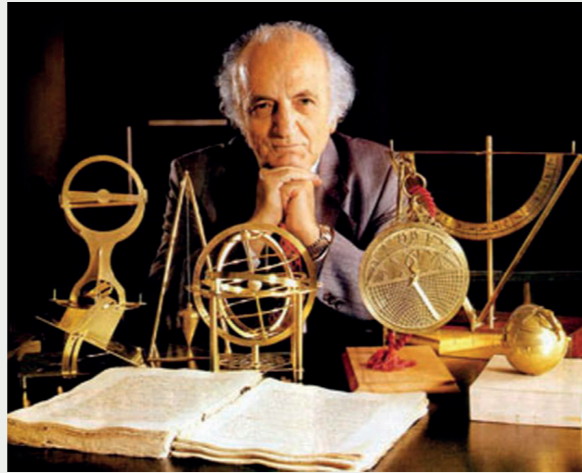
2019
Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın himaye ve öncülüğünde **2018 yılı, "Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı" ilan edildi**

**Alanının en kapsamlı eseri:
ARAP-İSLAM BİLİM TARİHİ**

İnsanlık tarihinin başlangıcından bugüne kadar sahasında yazılan en kapsamlı eser olarak gösterilen 18 ciltlik Arap-İslam Bilim Tarihi'nin ilk cildini 1967'de tamamladı. Çalışmalarını sürdürdüğü 18. cilt ise vefatının ardından tamamlandı. Sezgin, bu eseri için yaklaşık 300 bin yazma eseri yerinde inceledi.

Diğer bazı eserleri

Buharî'nin Kaynakları
Bilim Tarihi Sorbeteri
Tanınmayan Büyük Çağ İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi'nden
İslam Uyarılığında
Astronomi
Coğrafya ve Denizcilik
Amerika Kitasının Müslüman Denizciler Tarafından Kolomb Öncesi Keşfi ve Piri Reis
İslam Bilim Tarihi Üzerine Konferanslar
İslam'da Bilim ve Teknik
İslam Kültür Dünyasının Bilimler Tarihindeki Yeri

Fuat Sezgin İslam bilim tarihine birçok katkıda bulunmuş bir insandır. Sezgin, Bitlis'te 24 Ekim 1924 tarihinde dünyaya gelmiştir. Fuat Sezgin ilkokulu 1936 yılında Doğubeyazıt'ta okudu, babasının ölümüyle Bitlis'e giderek 1939 yılında burslu ve yatılı olarak okulu bitirdi. 1942'de Erzurum'a giderek burslu ve yatılı olarak Erzurum Lisesi fen bölümünü

bitirdi. 1943 yılında mühendislik okumak için İstanbul'a gelmiştir. Bir yakınının tavsiyesi üzerine İstanbul Üniversitesi Şarkiyat Araştırmaları Enstitüsü'nde profesör olan Alman şarkiyatçı Hellmut Ritter 'in verdiği bir seminere katıldı ve bu seminerden o kadar etkilendi ki ve mühendis olma düşüncesinden vazgeçip Hellmut Ritter'in öğrencisi olmaya karar verdi. Türkiye

İkinci Dünya Savaşı'na katılmadığı halde bu savaşın etkisi altında kalmıştı. Dönemin şartları sonucu 1943 yılında Türkiye'de üniversite öğretimi askıya alındığında, Ritter öğrencilerine bu uzun arayı değerlendirmelerini ve Arapça öğrenmelerini tavsiye etti. O sırada Fuat Sezgin, İslam âlimi Cerîr et-Taberî'nin Kur'ân-ı Kerîm tefsirini, Türkçe mealini içeren kitaplarla karşılaştırmaya karar verdi. Zor bir dille yazılan tefsiri anlayabilmek için bu zaman zarfında sürekli Arapça çalıştı. Altı ayın sonunda Taberî tefsirinin Arapçasını rahatlıkla okuyabiliyordu. Hellmut Ritter, İslam düşünürü Ebû Hamid el-Gazâlî'nin İhyâu Ulûmi 'd-Dîn kitabını okuması için Fuat Sezgin'in önüne koyduğunda, öğrencisinin bunu kolayca başarabilmesine çok memnun oldu. Dil öğrenmede büyük yeteneğe sahip olan Fuat Sezgin'in beş dile aynı anda başlayarak her yıl yeni bir dil öğrenmesini tavsiye etti.

Sezgin de ileri yaşlarına kadar bu yüksek çalışma temposunu devam ettirdi. Hellmut Ritter, Fuat Sezgin'in çalışmaları ve azminden o kadar etkilendi ki çalışmalarında Fuat Sezgin'i yanına alarak birlikte çalışmaya başladı. Carl Brockelmann'ın eseri Geschichte der Arabischen Litteratur'u (Arap Edebiyatı Tarihi) okuduktan sonra bu eserin bazı eksikliklerinin olduğuna karar verdi ve öğrenciliğinden itibaren çalışmalara başladı. 1957 yılında Almanya'da olan ve bilim insanlarını destekleyen Alexander von Humboldt Vakfı bursunu kazandı. Bu bursu kullanarak Almancasını ilerletmek için 1957-58 yılları arasında Almanya'da bulundu. 1960 yılındaki darbe sonucu üniversiteden 147 profesör çıkarıldı ve bu profesörlerden biri de Fuat Sezgin oldu ve maalesef ki Fuat Sezgin çok sevdiği vatanından ayrılmak zorunda kaldı. Vatanından ayrılacağı için hüzünlü fakat ilim uğruna atacağı bu adımda son derece kararlıydı.

Eşi Dr. Ursula Hanım ile 1966 yılında evlendi. Kızları Hilal Sezgin, 1970 yılında dünyaya geldi. Fuat Sezgin öğretim faaliyetlerini Frankfurt Üniversitesinde devam etti. Buradaki çalışmaların asıl noktası Arap-İslam doğa bilimleri tarihi oldu. Bu alanda Câbir bin Hayyân konulu doçentlik tezini 1965 yılında Frankfurt Üniversitesi Institut für Geschichte der Naturwissenschaften'da yazdı ve bir yıl sonra profesör ünvanı

kazandı. Öğrencilik yıllarından itibaren Carl Brockelmann'ın eseri Geschichte der Arabischen Litteratur'u kitabıyla ilgili araştırma yapmak için kaynak toplayan Fuat Sezgin, yaptığı araştırmalar sonucu İslam bilimin başlangıcından bugüne kadar yazılan en kapsamlı eser olan Arap-İslam Bilimler Tarihi'nin (Geschichte des Arabischen Schrifttums) ilk cildini 1967 yılında yayımladı. 17 ciltten oluşan bu eserin konuları: Kur'an ilimleri, hadis ilimleri, tarih, fıkıh, kelam, tasavvuf, şiir, tıp, farmakoloji, zooloji, veterinerlik, simya, kimya, botanik, ziraat, matematik, astronomi, astroloji, meteoroloji ve ilgili alanlar, dilbilgisi, matematiksel coğrafya ve haritacılık. 1978 yılında Kral Faysal İslamî İlimler Ödülü'ne lâyık görülen Fuat Sezgin, bu ödül kendisine takdim edildiğinde, verilen bu desteği değerlendirerek 1982 yılında Johann Wolfgang Goethe Üniversitesi'ne bağlı olan Institut für Geschichte der Arabisch-Islamischen Wissenschaften'ı (Arap-İslam Bilimler Tarihi Enstitüsü) kurdu. Alman fizikçi 1900 yılında İslam bilim tarihi eserlerinde bulunan aletleri tanıtmak amacıyla aslına benzer olarak modellemeye başlamıştı. 1928 yılına kadar, hayatının 30 yılında sadece beş aletin modelini yapmayı başarmıştı. Prof. Dr.Fuat Sezgin Frankfurt'ta kurduğu İslam Bilim Tarihi Müzesi'nde 700'den fazla aleti modelleyerek hayal ettiğinin çok daha fazlasını elde etti. Prof. Dr. Fuat Sezgin, Almanya'da kurduğu İslam Bilim Tarihi Müzesi'nin bir benzerini vatanında, İstanbul'da kurmaya karar verdi. Hedefi, Türklerin kendi medeniyetlerinin başarılarını ve Müslüman bilim insanlarının bilimler tarihine katkılarını daha iyi bir şekilde görmelerini amaçlamıştır. İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi 25 Mayıs 2008'de açıldı. Müze İstanbul'da Gülhane Parkı içerisinde bulunuyor ve içinde 600 yakın eser var. Bu müze sayesinde Müslüman bilim insanlarının yaptığı eserleri daha iyi bir şekilde görmemizi sağlamıştır. Fuat Sezgin yakalandığı bir hastalık sonucu 2018 yılında vefat etti ve vefatından bir yıl sonra 2019 yılı ülkemizde Fuat Sezgin yılı ilan edildi.

Kaynakça:

<https://fuatsezgin.deu.edu.tr./prof-dr-fuat-sezgin-biyografi/>
<https://betavfuatsezgin-bilimevi.com/hayati/>
<https://www.ibtav.org/ozgecmisi/>

MESLEK SEÇİMİMİ ETKİLEYENLER

İnsanın, hayatında bir uğraş içerisinde olması, çalışarak zamanını anlamlandırma ve verimli kılma çabası içerisinde olması onu çalışmaya sevk eder. Bu çalışmasının da sevdiği ve istediği alanlarda olması oldukça önemlidir. Bundan dolayı kişi kendisini bir ömür boyu saracak olan mesleğini titizlikle seçmelidir. Meslek seçimine etki eden birçok faktör vardır. Kişinin yeteneği, ilgisi, beklentileri, sosyo-ekonomik durumu gibi etkenler bunların başlıcalarıdır. Birey tüm bu etkenleri değerlendirerek kendisine en uygun mesleği, alanı seçmeye çalışır. Seçim yaparken bizi en iyi yansıtacak, kişilik özelliklerimize uygun, mutlu olabileceğimiz, kabiliyetlerimizi kullanabileceğimiz meslekleri seçmemiz lazımdır.

Meslek kavramının ne olduğuna baktığımızda birçok farklı şekilde tanımları yapılmıştır. Türk Dil Kurumunun Güncel Türkçe Sözlük'ünde; "Belli bir eğitim ile kazanılan, sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, kuralları belirlenmiş iş." olarak tanımlanmaktadır. (<https://sozluk.gov.tr/>, 2023)

Klinik Psikolog olan Ann Roe şöyle bir tanımda bulunmuştur; "Bir yetişkin zamanının önemli miktarını neye harcıyorsa o iş onun için meslektir. Bu işin sonucu birey bir kazanç temin edebilir veya etmeyebilir... Bir ev kadını olmak, bu tanıma göre bir mesleğe sahip olmak demektir. Fakat bunun yanında bir baba olmak bir mesleği ifade etmez, çünkü o zamanının çoğunda babalık yapmaz veya bu onun faaliyetlerinin ağırlık merkezi değildir... Pul koleksiyonu yapmak veya at yarışlarını devamlı olarak takip etmek birer meslektir" (Uysal 1970, s. 7). Roe, burada ağırlıklı olarak mesleği, kişinin bir işe değer verip zaman harcaması ve emek vermesi olarak tanımlamaktadır. Her ne kadar tanımda maddi boyut çok vurgulanmasa da insan yaptığı işin karşılığını somut olarak görmek ister.

İnsan yaratılışı gereği çalışmak durumunda olan, hayatını idame ettirebilmek, geçimini sağlamak için mücadele etmek zorunda olan bir varlıktır. Her açıdan bozulmaya doğru giden günümüz dünyasında geleceğimizi en güzel şekilde inşa etmek adına iyi bir meslek sahibi

olmamızın gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bireyin tercih ettiği meslekler arasında birinde karar kılması ve buna hazırlanmak için çaba göstermesi meslek seçimi olarak adlandırılabilir. (Kuzgun, 2003).

Hayatımızda bazı konularda tercihte bulunmamız gerekir. Bu tercihlerin en önemlilerinden biri de kişinin belli bir olgunluğa eriştikten sonra meslek tercihinde bulunmasıdır. Meslek seçimi hayatımızı her yönden etkileyeceği için tercihimizi ne kadar isabetli yaparsak çalışma hayatımız boyunca o derece başarılı ve huzurlu oluruz, yaptığımız işten zevk alırız. Ömür boyu aynı işi yapacağımızı varsaydığımızda doğru meslek seçmenin ne kadar önem arz ettiğini anlayabiliriz. Seçeceğimiz mesleğin artılarını ve eksilerini iyi analiz etmeli, mesleğe geniş bir pencereden her yönüyle bakılmalı, objektif bir şekilde değerlendirilip seçim yapılmalıdır. Örneğin, seçtiğimiz mesleğin kişiliğimize, becerilerimize uygun olduğu; ancak maddi getirisinin çok az olduğunu varsaydığımızda sorunlar oluşacaktır. Maddi kazancın iyi olduğu ama sevmediğimiz, kişiliğimize uymayan bir meslekte çalıştığımızı düşündüğümüzde de iş tatmini olmadığı için sorunlar yaşanacaktır.

Bireyin kendini ve yaşamını anlamlandırması, hayatı içindeki konumu onun mesleği ile biçimlenmektedir (Yeşilyaprak, 2019, s. 74). Dolayısıyla bireyin hayatındaki en büyük zorluk ve ikilemelerinden biri meslek seçimidir (Kazi ve Akhlaq, 2017).

Meslek seçmek, kişinin gerçek manada bir işi seçmesinden önce başlar ve bir dizi etkeni içerir. Meslek seçimi, sadece mevcut işler arasından en uygun olanını seçmekle sınırlı değildir. Bireyin geçmişi ve temelleri, onun meslek seçimini etkileyen belirleyici faktörlerin başında gelir. Bunlar arasında kişinin deneyimleri, ilgileri, yetenekleri, değerleri ve kişilik özellikleri bulunur. Ayrıca bireyin kendisine model aldığı kişiler, bireye ilham vererek veya örnek oluşturarak meslek seçimi sürecine katkıda bulunabilirler. Tüm bu etkenler bir araya gelerek, bir bireyin hayatta tatmin edici ve uyumlu bir meslek seçmesine yardımcı olur.

Tüm bu süreç değerlendirildiğinde kişinin meslek seçimini etkileyen tek bir etmeden bahsedemeyiz. Birçok karmaşık faktörün etkileşimiyle oluşan bir süreçtir. Söz konusu etmenler birbirinden ayrı düşünülemez. Kişi bu etmenlerden hangisinin kendisi için daha baskın olmasına göre tercihte bulunur. Bütün etmenler göz önünde bulundurularak mantık çerçevesinde, tarafsız bir şekilde değerlendirilip tercihte bulunmalıdır.

Meslek seçme aşamasının en zor ve kritik aşaması karar verme aşamasıdır. Burada kendimizi ve çevremizi iyi bir şekilde analiz edip seçenekler arasından bize en uygun olanını seçmemiz elzemdir. Herkes karar verme sürecini sağlıklı bir şekilde tamamlayamayabilir. Kimi zaman anlık yaşadığımız duygular sonucunda kimi zaman tesadüfi karşılaşmalar veya öngörülme-yen olaylar neticesinde meslek tercihinde şansa bağlı olarak seçimler yapılabilmekteyiz. Bundan ötürü sahip olduğumuz bütün bilgimizi ve yordama gücümüzü burada kullanmalı ve kararlarımızı hayata geçirmeliyiz.

Kaynakça
Kazi, A. S., & Akhlaq, A. (2017). Factors Affecting Students' Career Choice. *Journal of Research & Reflections in Education (JRRE)*, 11(2).
Kuzgun, Y. (2003). Meslek Rehberliği ve Danışmanlığına Giriş, Nobel Yayınları, Ankara.
Uysal, Şefik, (1970), Bireysel ve Toplumsal Faktörlere Göre Lise Öğrencilerinin Meslek Seçimleri, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara.
Yeşilyaprak, B. (2019). Türkiye'de mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı hizmetleri: güncel durum ve öngörüler. *Kariyer Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*, 2(2), 73-102.

ÇOCUKTU

Kara gözlü, kara saçlı
Kırmızı yanaklı,
Toprak kokan bir çocuktü.
Yağmur teni buruşmuştu,
üşüyordu
İsyen eden bir tavırla,
Hayata dair hayaller kurardı,
Kurardı da hiç olmazdı
hayalleri.
Sadece çabalardı,
Bitmeyen bir inanç,
Bitmeyen bir savaştı hayatı.
Bir çocuğun yapamayacaklarını,
Yaptı....O küçük bedenle,
Sirtında çuval taşıdı,
Ayakkabı boyadı,
Hiç binemeyeceği arabalar
yıkadı,
Hiç oynayamayacağı oyuncaklar
taşıdı,
Bu yaşında mertliği,
Bu yaşında insanlığı öğrendi.
Gururluydu....
Hiç dilenmedi.
Dürüsttü...
Hiç çalmadı,
Çocuktü.
Bir bisikleti olsun isterdi,
Arkadaşlarıyla gezmek isterdi,
Oysa hiç arkadaşı olmadı.
Onun oyunları, ayakkabı
boyamak,

Araba yıkamaktı..
Usanmadı, çalıştı
İtildi, kakıldı..
Ama, hiç yalvarmadı.
Kafası hep eğikti,
Utangaçtı
Eğer o gün çok para kazandıysa
Sinemaya giderdi..
Çok severdi sinemayı..
Kovboy olurdu, polis olurdu,
Kimi zaman ise aşık olurdu..
Çocuktü...
Bilmezdi yalanı, rüyayı
Konuşmaz susardı.
Kimi zaman ağlardı..
Ölmüş anasını, babasını özlerdi
Rüyaya dalarđı,
Bir kabusla uyanır,
Korkardı....
Sokakta yatar, sokakta kalkardı.
Yoktu kimi kimsesi,
Yoktu bekleyeni...
O....Sokak çocuğuydu,
Adı Ali veya Veli fark etmez,
Çocuktü...
Benim ülkemin, benim
yurdumun çocuğuydu,
Adı yaşamsa yaşamı kabustu,
Çocuktü....

Selman Kozan

0

Kısa ve uzun birçok hikâyenin ardında
Ruha kazınan samimi dostluklar
Kalbin derinindeki güzel aşklar
Veda edilmesi gereken dört duvar var

Bir geminin ufka açılması gibi
Bilinmeyene yapılan çetin yolculuk sanki
Nedenini bile sormadığın zorunlu göç misali
O'kul'a elveda deme vakti

Ahmet Can Ürdem

DÜNYA DİLLERİNDE TÜRKÇE

Zaman zaman toplumlar farklı toplumlarla kültürel, siyasi veya ticari ilişkiler kurar ve bu ilişkiler sebebiyle birbirlerini etkilerler. Diller arası kelime alışverişi bu duruma iyi bir örnektir.

Türkçe; Arap, Fars, Fransız dillerinden çokça kelime almıştır. Aldığı kelimeler sebebiyle diğer dillerin esiri olarak görülse de Türkçe dünyanın en zengin dillerinden biridir. Orhun Kitabelerinin yazıldığı günden bugüne yaklaşık 1.300 yıllık geçmişe dayanan Türkçe, 114 bini aşan söz varlığı ile dünya dilleri arasında önemli bir yere sahiptir.

Türk Dil Kurumunun hazırladığı Türkçe Verintiler Sözlüğü incelendiğinde dilimizden İngilizce, Çince, Rusça, Bulgarca, Yunanca, Romence, Ermenice gibi dillere geçmiş kelimeler görülecektir.

Çincedeki Türkçe kelimeler ¹(Çn-Tr):

等(Děng)– Denk, 阿大 (Ada)– Ata, 珍珠 (Zhēnzhū) – İnci, 水 (Shuǐ) – Su, 叶尔 (Yè'ěr) – Yer, 玉 (Yù'zī) – yüz, 阿那 (Ā'nà) – Ana, 道阿 (Dào'à) – Doğa...

İngilizcedeki Türkçe kelimeler ²(İng-Tr):

Kurbash – Kırbaç, Balkan – Balkan, Alleja – Alaca, Caique – Kayık, Cris – Kılıç, Elchee – Elçi, Tamaun – Tümen, Bosh – Boş, Jade – Yada taşı, Baba – Baba...

Rusçadaki Türkçe kelimeler ³(Rus-Tr):

Балык (Balık) – Balık, Изюм (Izyum) – Üzüm, Бар-сук (Barsuk) – Porsuk, Шашлык (Şaşlık) – Şişlik, Тамга (Tamga) – Damga, Барыш (Barış) – barış, Утүг (Utüg) – Ütü, Туман (Tuman) – Duman, Сеунҭ (Seunç) – sevinç

Ermenicedeki Türkçe kelimeler ⁴(Erm-Tr):

Başlug – Başlık, Gacag – Kaçak, Gapı – Kapı, Yeasi – Yıyesi, Donguz – Domuz, Oba – Oba, Gız – Kız, El – El, Ağ – Ağ...

Romencedeki Türkçe kelimeler ⁵(Rm-Tr):

Ağârlîc – Ağırlık, Altîngic – Altın, Başca – Başka, Ba-gea – Boğa, Cioarecî – Çarık, Cadîñă – Kadın, Palmac – Parmak, Şaşcânlîc – Şaşkınlık, Tasma – Tasma, Ogur – Uğur, Jedek – Yedek...

Yunancadaki Türkçe kelimeler ⁶(Yn-Tr):

Bakiri – Bakır, Alana – Alan, Tsanaki – Çanak, Tsou-reki – Çörek, Horiatis – Hoyrat, Kavauki – Kabuk, Lakirdi – Lakırdı, (To)Tzaki – Ocak, Ts-Oglani – Oğlan, Soi – Soy, Soutzouki – Sucuk, Zari – Zar...

Bulgarcadaki Türkçe kelimeler ⁷(Bl-Tr):

Bıbrek – Böbrek, Kirpiç – Kerpiç, Kofa – Kova, Tyut-yun – Tütün, Boya – Boya, Arkadaş – Arkadaş, Av-ciya – Avcı, Basamak – Basamak, Çıbuk – Çubuk, Haylazın, Haylaz...

Türkçenin diğer dillere bıraktığı pek çok kelimedenden birkaç tanesi örneklenmiştir. Örnek gösterilen sözcüklere bakarak bu dilleri konuşan toplulukların ve Türklerin geçmişte sosyal, askeri, düşünsel, kültürel, mimari alanlarda çatıştığı, birleştiği veya yalnızca yakınlaştığı söylenebilir. Özcesi Türkçe, alıntıları ve verintileriyle özgür ve zengin bir dildir.

KAYNAKÇA:

1. Doğrudan veya Dolaylı Olarak Çinceye Geçen Türkçe Kelimeler, Alimcan İNAYET
2. Türk Tarih Kurumu, Hint Dilleri Aracılığıyla İngilizceye Geçen Türkçe Sözcükler, Hatice ŞİRİN
3. Nikbinlik, Türkçeden Rusçaya Geçen Kelimeler, Türkçe – Rusça Sözlük
4. Edebiyat, Ermenice ve Türkçe, Emin SUBAŞI
5. DergiPark, Romencede Bulunan Türkçe Sözcüklerdeki Anlam Kaymaları, Hatice KUTLAR
6. Wikipedia, Türkçe ve Yunancadaki Ortak Kelimeler
7. Bulgarcaya Türkçeden ve Türklerden Geçen Sözcükler, Prof. Dr. Yaşar YÜCEL

Şiirin Dili

VATANIM

Vatan sevgisi yüreğimizde derin,
Taşıyoruz gururla bu kutsal inancı.
Toprağımızın her karışı kıymetli,
Göğsümüzde yaşatırız bu sevgiyi.

Dağlarıyla, denizleriyle şanlı,
Yüzyıllardır şahlanan bu vatan.
Şehitlerin kanıyla sulandı toprak,
Nasırlı elleriyle emek veren halk.

Birlik ve beraberlikle tutuyoruz,
Bu toprakları kucaklayan elleri.
Vatan sevgisiyle dolu göğsümüz,
Bayrağımızı dalgalandırır her yerde.

Ne mutlu bize ki bu topraklarda,
Özgürce yaşayıp sevgiyle sarılırız.
Vatan sevgisiyle yoğrulmuş yürekler,
Hiçbir güç onu söküp alamaz bizden.
Maksude ÇÜÇEN

Avrupa'dan Mektup Var FFİAAL'de eTwinning

Yabancı dili, gerçek ve filili amacı olan iletişime aracılık etme işlevine bir derece daha yaklaştıranın eğlenceli ve katılımcı yollarından birisi olan eTwinning'e, 9. ve 10. sınıflardan bazı öğrencilerimizle dahil olduk. Öğrencilerimiz Habip Ardan AYDIN, Maksude ÇÜÇEN, Ecrin GÜNGÖR, Ecrin SEVER, Zeynep GENÇ ve İlbal ÖZMEN, Saint Valentine projesi kapsamında yazdıkları posta kartlarını Bulgaristan, Slovenya, Portekiz, Fransa, Polonya, Hırvatistan ve Estonya'da öğrenim gören akranlarına gönderdiler. Yine bu ülkelerden gelen posta kartlarını ise okuyup inceledikten sonra seçtiklerini okul eTwinning panosunda sergilediler. İstekli öğrenciler, posta kartlarında yer alan sosyal medya bilgileri üzerinden Avrupa'daki öğrencilerle temas sağlayarak daha uzun süreli iletişim kurma imkanı yakaladılar.

Şiirin Dili

SEN DEĞİL MİSİN

*Sinemde duruyor yıllardır yara
Kime söylesem de etmiyor para
Ezelden ebede bu canı dara
Düşüren vefasız sen değil misin*

*Göz pınarlarımın kurudu suyu
Bu yara kalbimde dipsiz bir kuyu
Zihnimde kaynayan acı korkuyu
Pişiren vefasız sen değil misin*

*Kırdı bin kere gönlümün yayı
Zehir ettin bana yalan dünyayı
Sabır denizinden bu son damlayı
Taşırın vefasız sen değil misin*

Bedri KÖMÜRCÜ

Bilim Fuarı Var Dediler Geldik: Öğrenci Gözünden TÜBİTAK 4006 Bilim Fuarı Macerası

Benim niye bilim fuarım yok anne? Geçen dönem başladı işler. Hoca tutturdu proje yap, proje yap. Dedim o nedir? Düşmana korku, dosta güven veren kişiliğim sağ olsun, hiçbir işten geri durmam. Bana verilen görevi eksiksiz ve hatasız yaparım. Tabiatım bu. Sağ olsun hocalar da bunun farkında olduklarından beni bu göreve uygun görmüşler. Daldık, yanımda da sınıftan başka bir arkadaşı. Doğruya doğru, o da bu işlerde iyidir. Benim kadar olmasa da.

Okulda bilim fuarı oldu da biz mi gitmedik? Gitmedik çünkü bu bilim fuarı okulda ilk kez düzenlenecekmiş. Önce biraz hoca yol gösterdi, biraz yönlendirdi. Olması gerekeni kabataslak anlattı. Çıkış noktası olarak bilimsel bir soru olacakmış. Hipotez de diyorlar. Sonra deney ve gözlem yoluyla bu hipotez mi neyse, doğru mu, ona bakılacakmış. Biraz da eğlenceli olacakmış. Dedim o iş kolay. Dedim ama hiç de öyle

kolay olmadı tabii. Kafamı cep telefonundan kaldırdığım anların birinde fark ettim ki yumurta kapıya dayanmaya doğru yavaş yavaş ilerliyor. Yani vites attırmanın vakti gelmiş, biraz da geçiyor. Planı çiz. Malzeme listesi çıkar. Hocayla iletişime geç. Bu sefer model bitti, bir de proje posterini hazırlanacakmış. Onu da tasarladık. Çıktı al, kes yapıştır. O da bitti.

Bilim fuarına gidiyormuş iki gözümün çiçeği. Sonra 7 Mayıs'ta fuar açılışı oldu. Fizikten, sosyolojiye, yapay zekadan, yenilenebilir enerjiye, biyoçeşitlilikten dil ve edebiyata, tarımdan STEAM'e, tiyatrosundan çarkına toplam 18 proje. 65 öğrenci, 10 öğretmen. Size verilerle konuşuyorum!

Açılış öncesi kendimize güvendiğimiz için hiç öyle prova prova uğraşmadık. Proje sürecini ve bu süreçte yaşadıklarımızı özetlese yeterliydi. Açılışa İlçe Kaymakamı ve İlçe Belediye Başkanı geldi. Hayatında ilk kez idari amir gören ben, tüm efendiliğimi ve en kibar ses tonumu takınarak usulüne ve üslubuna uygun, güzelce konuyu anlattım. Sorularını yanıtladım. Poster üzerinde önemli noktaları işaret ettim. Yani, bilim fuarının proje hazırlama süreci sonrasındaki bir faydasını da bence ziyaretçilere yaptığım tanıtım sırasında gördüm. Halktan ve diğer okullardan gelen misafirlere bazen şaşırı, bazen "O iş öyle mi yapılır? Bak şöyle yapsaydın daha güzel olurdu." gibi gayet pozitif ve yapıcı eleştirilerde bulundular. Ama bence günün sonunda bir "aferin"i hak ettik. Tek bir şeyden eminim: gelecek sene daha da iyisini yapacağım. (sağı solu patlatmazsak iyidir)

"Bir işe başladıktan sonra gerisinin kolaylıkla geldiğini anladım. Birçok şeyi bilmezken yaptığımız işlerle uğraştıkça yeni şeyler öğrendim. Grup halinde çalışmanın mantığını çözdüm ve ileride bu deneyimin bana çok şey katacağından eminim." Erdem YERLİ

"Bu TÜBİTAK projesi bana ilerideki iş hayatımda yaşayacağım heyecanı tattırdı ve kendimi sorumluluk sahibi hissettim". Sümeyra ÖZTÜRK

SON VEDA

Madem ki bu son veda
Geri dönüşü olmayan
Ayrılığın başlangıcı
Hadi yüreğim
Biz de yolumuza gidelim
Bizi bekliyor
Bir kanepede, bir yastık
Hafif karanlık bir oda...
Yitik balkon duvarları

Dışarıda sessizce yağan yağmur
Gökyüzünde asılı kalan ay,
Masamda resmin
Ocakta sensiz demlenen çay
Elimde sönmek bilmeyen sigara
Radyoda çalan şarkımız
Ve sana yazılan kırık dökük birkaç şiir
Biraz da yalnızlık

Kapıyı açık bıraktım ilk defa
Üşümüş pencereden yoluna bakacağım
Sana olan kırgınlığımı
Üzüm çekirdeklerine sığdıracağım
Gecenin bu müphem karanlığında
Yokluğun boşluğuna sarılacağım
Bir daha düşmem diyemem
Ama bir daha düştüğümde
Bu kez kendi ellerimden tutacağım

Sol tarafıma yatacağım bu gece
Bana da yakışmıyor yorgan altında ağlamak..
Yarın güneş yine doğacak
Kalbime kelekler konacak belki de
Belki de çiçekler açtıracak meyus yüreğime
Kim bilir bir anka kuşu gibi
Küllerimden yeniden doğacağım
Kalbim sen de biraz dinlen artık
Tamam güzel sevdin, güzel kırıldın
Bu son olsun artık...

Hüseyin Güneş

SİNEMA

BABAM VE OĞLUM

Babam ve Oğlum'da, 12 Eylül darbesinin yıktığı hayatlardan birinde yetişmektedir küçük Deniz. Annesini henüz doğmadan önce kaybetmiş, bir gazetede yazar olarak çalışan babası tarafından mütevazı bir evde yetiştirilmiştir. Babası dışında tanıdığı tek bir akrabası bile yoktur. Taki babası Sadık, bir gün Deniz'i şaşırtacak bir haberle gelene kadar... Deniz artık babasıyla birlikte, hiç görmediği dedesinin yanında, küçük bir kasabada yaşayacaktır.

Köye vardıklarında Sadık yıllar önce küstüğü babasını ilk kez görüyordur. Aralarındaki bu üskünlük kolay kolay geçecek cinsten bir durum değildir. Sadık'ın dönüş sebebini anlamlandıramayan aile bir yandan çok mutluyken diğer yandan tedirgindir de. Zamanla Deniz bu hiç görmediği ailesine alışırken ve her şey düzelmeye başlamışken yaşanan bir dram herkesi derinden etkileyecektir.

Son dönem sinemamızın en dokunaklı filmlelerinden biri olarak kabul gören Babam ve Oğlum kendi türünde klasikleşmeye aday filmlerden biri.

Oyuncular:

Çetin Tekindör, Fikret Kuşkan, Hümeyra, Binnur Kaya, Yetkin Dikinciler, Şerif Sezer ve Ege Tanmam

Orijinal İsmi: Babam ve Oğlum

Vizyon Tarihi: 2005

Süre: 1s 53dk

Tür: Dram

Yönetmen: Çağan Irmak

Senarist: Çağan Irmak

Yapımı: 2005

AYLA

Kore Savaşı'na asker olarak gönderilen Süleyman (İsmail Hacıoğlu), savaş esnasında öksüz kalan ve himayesini aldığı küçük Koreli kızla sevgi dolu samimi bir bağ kurar. Ayla adını verdiği küçük çocuğu aylarca bakar, ancak savaş bittiğinde kimsesiz çocuğu Türkiye'ye götürmek istediğinde Kore yasalarının engeliyle karşılaşır ve zor da olsa ayrılırlar. Bu olaylardan 60 yıl geçtikten sonra Süleyman Bey, nerede olduğu, neler yaptığı hakkında hiçbir bilgisi olmadığı Ayla'yı yeniden görebilmek için harekete geçer. Ayla filmi, Kore'de savaşmış Süleyman Dilbirliği'nin gerçek hikayesinden esinlenerek çekildi.

Orijinal İsmi: Ayla

Vizyon Tarihi: 27 Ekim 2017

Süre: 125 dk

Tür: Dram, Savaş, Tarih

Yönetmen: Can Ulkay

Senarist: Yiğit Güralp

Yapımı: 2017

KAR

Bazen uyku tutmaz.

O an geçmişi düşünüyorum.

Yaşadıklarımızı hayali bile güzel olan yaşadıklarımızı

Sonra gökteki yıldızları düşünüyorum dem demelerini

Hepsi birden seni anıyor,

Seni söylüyor fütursuzca.

Gecemi aydınlatan mehtap gibisin

Senin sevgin okyanusta yol gösteren pusula.

Nefretin sahtesi olmaz sevginin sahtesi olur.

Sevginle gerçek sevgiyi buldum sevdiğim.

Sevdiğim sen hiç bembeyaz kaplı karlı ovalar dağlar gördün mü?

O uçsuz bucaksız karlı bembeyaz ovalarda dağlarda üşüdün mü,

Üşüyüp de donacak kadar kendinden geçtin mi.

Ben geçtim biliyor musun ben kendimden geçtim.

O an vücudunu hissetmezsin

Acıyı hissetmezsin

Seni sevmekte öyle...

Beyaz bembeyaz bir örtüye esir oldun mu?

Adımını atmak istiyorsun atamıyorsun,

Vücudunun yarısına kadar gömülüyorsun

Çıkmak istedikçe gömülüyorsun kucaklıyor seni kar.

Bir genç kızın kucaklaması gibi

Sarıyor her tarafını bembeyaz yumuşak bir örtü.

Soner YÜKSEL

GEÇMİŞİM

Kirli geçmişim var benim

Birazdan dolar gözlerim

Cehennemden en dibindeyim

Şeytanın bile altındaki yerdeyim

Kendi mezarıma Lavinia'lar diktim

Anlamı kadar derinlerdeyim

Kendim ile ufak bir savaş içindeyim

Mağlubiyetlerinde en acısını çektim

Mezarımda bile ters haldeyim

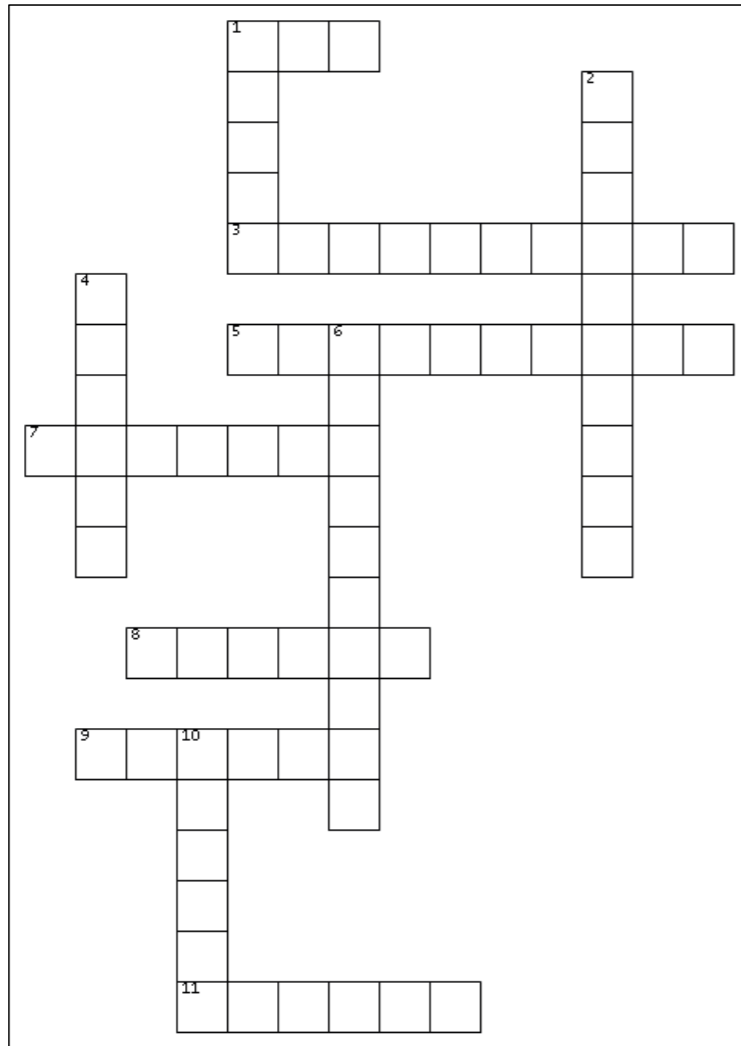
Orada da kan çanağı gözlerim

Ufak bir sevgi istemiştin

Geçmişim yüzünden hiç sevilmedim

Ahmet Faruk ARJCAN

DIGITAL ERA PUZZLE FOR 10TH GRADERS

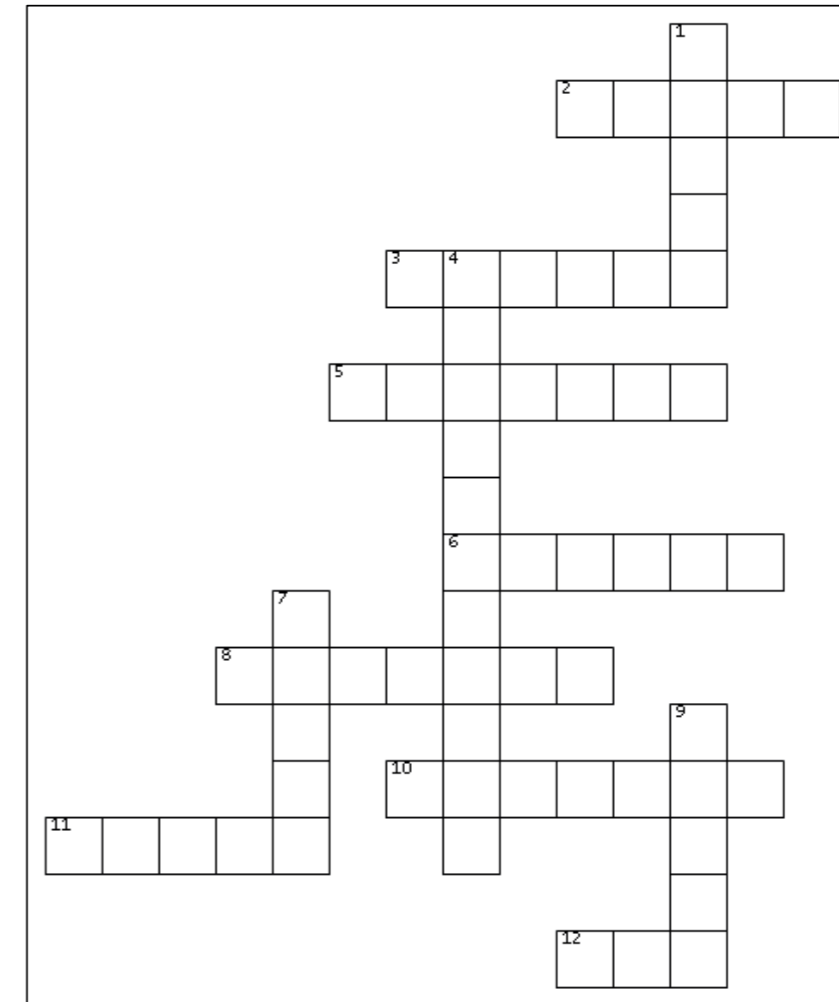
ACROSS

1. labeling someone on the internet, naming people on an online photo
3. last sentence of a paragraph
5. a new method, idea, product, etc.
7. a series of digital audio files available for download over the Internet
8. kindle is an e-book .....
9. a small mechanical or electronic tool
11. result

DOWN

1. subject
2. .... intelligence
4. a ..... card
6. the rules of conduct for respectful and appropriate communication on the internet
10. a piece of mechanical or electronic equipment

EMERGENCY AND HEALTH PROBLEMS PUZZLE FOR 9TH GRADERS

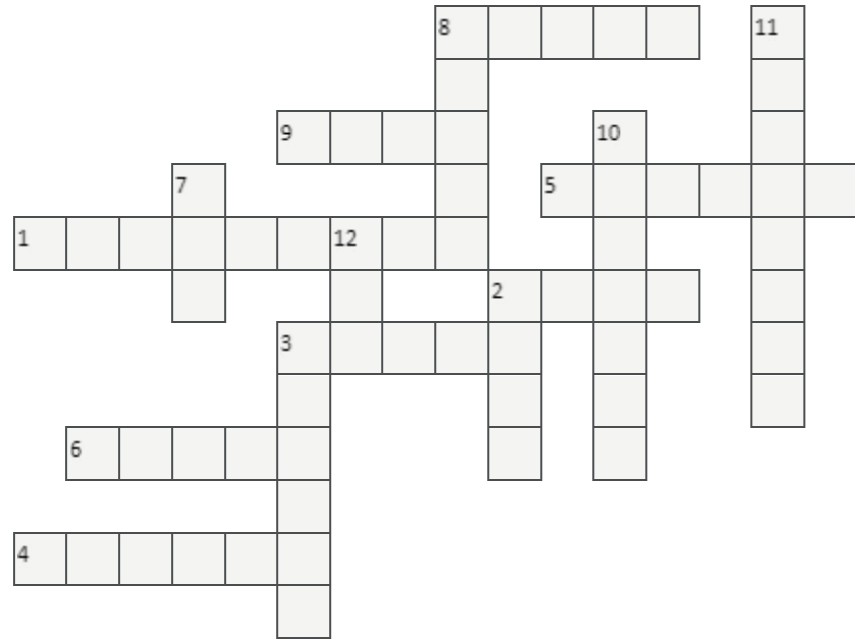
ACROSS

2. a ..... syrup
3. pieces of soft tissue throughout your body
5. to return to a normal state of health
6. air from the nose and mouth due to irritation of one's nostrils (you say: "bless you!")
8. a covid ..... (an injection with a needle)
10. a doctor for surgeries
11. the front surface of a person's body between the neck and the stomach
12. first .....kit

DOWN

1. a ..... rate (the number of times your heart beats per minute)
4. not awake and aware of and responding to one's environment
7. temporary loss of consciousness
9. an injury

EDEBÎ BULMACA

YATAY OLARAK

1. Coşumculuk akımı
2. Kanuni Mersiyesi'nin yazarı
3. Dönüşlülük zamiri
4. Bir Halide Edip romanı
5. Tek kişilik geleneksel Türk Tiyatrosu
6. İlk yazılı belge ..... Yazıtları
8. İlk psikolojik romanımız
9. Aruz ölçüsünde ulama

DiKEY OLARAK

2. Türkçede bir bağlaç
3. Muhibbi mahlaslı Osmanlı padişahı
7. Eski Türkçede atasözü
8. İş,oluş,hareket bildiren sözcükler
10. Divan edebiyatında şairlerin hayatını anlatan eserler
11. Öğretici şiirler
12. Vasıta eki

KATKI VERENLER

ALİ AYAR-AYAR KASAP

ALİ TENHA-GÜLEÇ MÜHENDİSLİK

RECEP BULUT-VERGÜL KİTABEVİ

İSA DURMAZ-DAVUT MARKET

MEHMET KARADENİZ-KARADENİZ İNŞAAT A.Ş.

MEHMET EYİCAN-EYİCANLAR EKMEK

2024

FİKRET İSMET AYTEKİN ANADOLU LİSESİ

Ufuktaki Başarı Avucunuzda...

<http://fikretismetaktekinal.meb.k12.tr>

(0264) 781 16 60